

Türkiye ve Seçilmiş Geçiş Ekonomilerinin İkili Ticaret Bazında Endüstri-içi Ticaretinin Analizi[†]

Analysis of intra-industry trade between Turkey and selected transition economies at the bilateral trade

Sıtkıcan Saraçoğlu^{1*} Işın Kortan²

¹Gazi Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara. sitkicansaracoglu@gazi.edu.tr

²Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara. ikortan@hacettepe.edu.tr

*Yazışılan yazar/Corresponding author

Geliş Tarihi/Received: 03.11.2014, Kabul Tarihi/Accepted: 31.12.2014

doi: 10.5505/pjess.2014.58066

Özet

Bu metin, seçilmiş Geçiş Ekonomileri (Arnavutluk, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Bosna-Hersek, Hırvatistan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Makedonya, Moldova, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Ukrayna, Özbekistan) ile Türkiye arasında ikili ticaret bazında endüstri-içi ticaretin düzeyini 1995-2012 dönemi için analiz etmektedir. Çalışmada, UNCTAD verileri kullanılmakta ve SITC 1 kategorisi için Grubel-Lloyd Endeksi ve Loertscher-Wolter Endeksi hesaplanmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, analize konu olan dönemde Türkiye'nin seçilmiş Geçiş Ekonomileri ile ikili ticaretinde genel itibarıyla "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri", "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar", "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ve "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün gruplarında endüstri-içi ticarete daha sık rastlanmaktadır. Diğer taraftan, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri", "Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar" ve "Çeşitli mamül eşya" ürün gruplarında endüstri-içi ticarete daha ender rastlanmaktadır.

Anahtar kelimeler: Endüstri-içi ticaret, Grubel-Lloyd Endeksi, Loertscher-Wolter Endeksi.

JEL kodları: F10, F14, F19

Abstract

This paper aims to quantify levels of intra-industry trade of the selected Transition Economies (Albania, Azerbaijan, Belarus, Bosnia and Herzegovina, Croatia, Georgia, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Macedonia, Moldova, Russia, Tajikistan, Turkmenistan, Ukraine, Uzbekistan) and Turkey at the bilateral trade during the period 1995-2012. This paper uses UNCTAD database and calculates Grubel-Lloyd Index and Loertscher-Wolter Index for these countries using the data at one digit SITC. According to our results, intra-industry trade occurs more frequently in "Chemicals and related products, n.e.s." sector, "Manufactured goods" sector, "Food and live animals" sector and "Mineral fuels, lubricants and related materials" sector. On the other hand, intra-industry trade occurs less frequently in "Beverages and tobacco" sector, "Animal and vegetable oils, fats and waxes" sector and "Miscellaneous manufactured articles" sector.

Keywords: Intra-industry trade, Grubel-Lloyd Index, Loertscher-Wolter Index.

JEL codes: F10, F14, F19

[†] 15-17 Ekim 2014 tarihleri arasında düzenlenen Artvin Çoruh Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde sunulan bildiri metninin gözden geçirilmiş ve yeniden düzenlenmiş halidir.

1. GİRİŞ

Klasik dış ticaret teorisinin, İkinci Dünya Savaşı sonrasında uluslararası ticaretin yapısında ve boyutunda yaşanan değişiklikleri açıklamada yetersiz kalması ve bu dönemden itibaren uluslararası ticarete aynı mal grubu içerisindeki ürünlerin ticaretinin payının hızla artması alternatif dış ticaret teorilerinin geliştirilmesini gerekli kılmış ve aynı endüstri grubuna giren malların eş anlı olarak ihracat ve ithalatı şeklinde tanımlanan Endüstri-İçi Ticaret konusunda yapılan teorik çalışmaları teşvik etmiştir (Aynagöz Çakmak, 2006: 33).

1980 sonrası dönemde uluslararası düzeydeki mal ticareti, mal üretimine oranla çok daha hızlı bir biçimde artmış; liberal iktisat politikaları, uluslararası sermaye akımlarının serbestleştirilmesine yönelik çalışmalar, bilişim teknolojisinde yaşanan gelişmeler ve küreselleşme eğilimi ülkelerin firma ve sektörlerinin küresel piyasada yer almak veya var olan piyasa paylarını artırmak amacıyla rakipleriyle ürün fiyatı ve kalitesi bakımından daha yoğun bir rekabet ortamına yol açmıştır (Kibritçiöğlü, 1996). Öte yandan, 1970 sonrası dönem Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği için bir dönüm noktası olmuş, yeni koşullara uyum gösterilememesi, teknoloji ve kaliteden yoksun ürünler, arz ve talep arasındaki dengesizlik ve tarım sektöründe uygulanan hatalı politikalar sonrasında merkezi otorite zayıflamıştır. SSCB'nin dağılması, tüm dünyayı siyasal ve iktisadi anlamda etkileyen bir gelişme olmuş ve bu yeni dönemde SSCB'nin de yerini alacak, eski birliğe oranla daha esnek, ancak etkili yeni bir yapının kurulması için girişimler başlatılmıştır. 8 Aralık 1991'de Beyaz Rusya, Rusya ve Ukrayna, iktisadi işbirliğine dair kapsamlı bir programı içeren Bağımsız Devletler Topluluğu anlaşmasını imzalamış ve 21 Aralık 1991'de Moldova, Ermenistan, Azerbaycan, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Tacikistan ve Kırgızistan ve 1993 yılının Aralık ayında Gürcistan topluluğa katılmıştır.

SSCB'nin dağılması sonucu bağımsızlığına kavuşan ülkeler, bağımsız devlet olma özelliklerini kazanma ve merkezi planlı ekonomiden piyasa ekonomisine dönüşüm sürecinin getirdiği sorunlar ve gerçekleştirilen reformlarda yapılan hatalar sonucunda büyük üretim düşüşleri yaşanmış ve 1991-1995 dönemi iktisadi reformların gerçekleştirilmesinden çok iktisadi krizle mücadele yılları olmuştur. 1990'lı yılların ortasında başlayan toparlanma süreci, 1998 Rusya Krizi ve buna eşlik eden petrol fiyatlarındaki düşüş yüzünden sekteye uğramış, döviz kurunun zamanla düşmesi ve petrol fiyatlarında yaşanan artış ile birlikte ise 2000 yılından itibaren söz konusu ülkeler tekrar büyüme sürecine girmiş ve bölge ülkelerinde iktisadi istikrar büyük ölçüde sağlanmıştır.

Güney-Doğu Avrupa ülkeleri son yirmi yılda ekonomik ve politik açıdan büyük değişimlere tanıklık etmiştir. Ülkelerin bağımsızlıklarını kazanmaları ve merkezi planlamanın yıkılması sonrasında piyasa ekonomisine geçiş süreci söz konusu ülkelerin makroekonomik performanslarını etkileyen önemli faktörler konumundadır. Söz konusu ülkelerin Avrupa'ya entegrasyon sürecinde dış ticaretin geliştirilmesi ve ihracatta rekabet edebilirlik kilit rol oynamaktadır (Buturac vd., 2010: 65).

Dış ticaret stratejisinde odak noktası olarak komşu ve bölge ülkelerini alan Türkiye; Orta Doğu, Güney-Doğu Avrupa, Karadeniz, Kafkasya ve Orta Asya ülkeleri ile olan dış ticaret ilişkilerini geliştirmenin yollarını aramaktadır (Karaalp, 2011: 731). Avrupa Birliği dışındaki Makedonya, Arnavutluk ve Bosna Hersek gibi ülkelerle imzalanan serbest ticaret

antlaşmaları sonrasında söz konusu ülkelerle olan dış ticaret hacmi 2010 yılında 1,3 milyar dolara ulaşmıştır. Diğer taraftan, Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri, kültürel bağlarının yanı sıra Türkiye'nin dış politikasında ve ekonomik stratejilerinde önemli yer tutmaktadır. Söz konusu ülkelerle olan dış ticaret hacmi, 2010 yılında 2006 yılına oranla %35 oranında artış kaydederek 41,9 milyar dolara ulaşmıştır.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye ile dış ticaretinde önemi gittikçe artan seçilmiş Geçiş Ekonomileri arasında, bir ülkenin aynı endüstriye ait olan bir ürünü hem ihraç hem de ithal etmesi anlamına gelen endüstri-içi ticaretin varlığını sorgulamaktır. Çalışmanın ikinci bölümünde, endüstri içi ticaret kavramına ve endüstri içi ticaret ölçüm yöntemlerine yer verilmektedir. Üçüncü bölümde, analize konu olan ülkelerin endüstri-içi ticaret analizine yönelik literatür taraması incelenmektedir. Dördüncü bölümde, analize konu olan seçilmiş Geçiş Ekonomileri (Arnavutluk, Azerbaycan, Beyaz Rusya, Bosna-Hersek, Hırvatistan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Makedonya, Moldova, Rusya, Tacikistan, Türkmenistan, Ukrayna, Özbekistan) ile Türkiye arasında ikili ticaret bazında, SITC 1 kategorisi ve 1995-2012 dönemi UNCTAD verileri için hesaplanan Grubel-Lloyd Endeksi ve Loertscher-Wolter Endeksi değerlerine yer verilmektedir. Sonuç bölümünde ise, elde edilen bulguların genel bir değerlendirilmesine yer verilmektedir.

2. ENDÜSTRİ-İÇİ TİCARET KAVRAMI ve ENDÜSTRİ-İÇİ TİCARET ÖLÇÜM YÖNTEMLERİ

2.1. Endüstri-içi Ticaret Kavramı

Endüstri-içi ticaret kavramına yönelik çeşitli tanımlamalar mevcuttur. Grubel ve Lloyd'a (1971: 249) göre endüstri-içi ticaret, herhangi bir toplulaştırma düzeyinde tümüyle aynı endüstrinin ithalatıyla örtüşen veya çakışan bir endüstrinin ihracat değeridir. Aquino'a (1978: 275) göre ise endüstri-içi ticaret, büyük ölçüde aynı malların karşılıklı değişiminden oluşan dış ticarettir. Lancaster'a (1980) göre, endüstri-içi ticaretin nedeni tercihlerin farklılığı ve azalan maliyetlerin varlığıdır. Falvey'e (1981: 499) göre ise endüstri-içi ticaret farklı faktör yoğunlukları nedeniyle oluşmakta, yüksek sermaye/emek oranına sahip mallar daha yüksek kaliteye sahip olduğundan sermaye yoğun ülkeler söz konusu mallarda; emek yoğun ülkeler ise daha düşük kaliteli mallarda ihracata yönelmelidir. Krugman'a (1981: 959-961) göre, endüstri-içi ticaretin temel nedeni ölçek ekonomilerinin varlığı olup ülkeler üretiminde ölçek ekonomilerinden faydalandığı mallarda uzmanlaşacak ve söz konusu malların net ihracatçısı haline gelecektir. Lindert & Pugel'e (1996: 96) göre, endüstri-içi ticaret aynı ya da benzer malların iki yönlü ticareti iken Havrylyshyn & Kunzel'e (1997: 5) göre ise eksik rekabete dayanan kısmen farklılaştırılmış mallarda ya da farklı tercihlere sahip olabilen ülkelerdeki tüketicilerin talep ettiği yakın ikame mallar arasında gerçekleştirilen ticarettir. Krugman & Obstfeld'e (2009: 131) göre, endüstri-içi ticaret, aynı endüstri veya ürün grubundaki malların eş zamanlı gerçekleştirilen ihracat ve ithalatıdır.

2.2. Endüstri-içi Ticaret Ölçüm Yöntemleri

2.2.1. Balassa Endeksi

Balassa Endeksi, Balassa (1966) çalışmasından hareketle aşağıdaki şekilde gösterilmektedir:

$$B = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \frac{|X_i - M_i|}{X_i + M_i} \quad (1)$$

(1) nolu denklemde, X_i ve M_i sırasıyla i ürün grubunda gerçekleştirilen ihracat ve ithalatı, n ise ürün grubu sayısını işaret etmektedir. Balassa Endeksi, 0 ile 1 arasında değerler almakta olup, endeks değerinin 0'e yaklaşması endüstri-içi ticaretin düzeyinin arttığını işaret etmektedir. Endeks değerinin 0 olması, tümüyle endüstri-içi ticaretin varlığını; endeks değerinin 1 olması ise tümüyle endüstriler-arası ticaretin varlığını işaret etmektedir.

2.2.2. Grubel-Lloyd Endeksi

Grubel-Lloyd Endeksi, Grubel & Lloyd (1975) çalışmasından hareketle aşağıdaki şekilde gösterilmektedir:

$$IIT_j = 1 - \frac{|X_{ij} - M_{ij}|}{(X_{ij} + M_{ij})} \quad (2)$$

(2) nolu denklemde X ihracatı, M ithalatı, i malı ve j ülkeyi işaret etmektedir. Buna göre X_{ij} , Türkiye'nin analize konu olan ülkeye gerçekleştirdiği i malı ihracatını; M_{ij} ise Türkiye'nin analize konu olan ülkeden gerçekleştirdiği i malı ithalatını işaret etmektedir. Grubel-Lloyd Endeksi, 0 ile 1 arasında değerler almakta olup, endeks değerinin 1'e yaklaşması endüstri-içi ticaretin varlığını, 0'a yaklaşması ise endüstriler-arası ticaretin varlığını işaret etmektedir. Ayrıca, elde edilen Grubel-Lloyd Endeks değerlerini $IIT_j \geq 0,75$; $0,75 > IIT_j \geq 0,50$; $0,50 > IIT_j \geq 0,25$ ve $IIT_j < 0,25$ şeklinde 4 bölüme ayırmak mümkün olmaktadır (Başkol, 2010). Dolayısıyla, elde edilen Grubel-Lloyd Endeks değerlerinin $IIT_j \geq 0,75$ olması durumunda, yüksek düzeyde endüstri-içi ticaretin varlığından söz etmek mümkün olmaktadır.

2.2.3. Aquino Endeksi

Aquino (1978: 280), dengesizlik etkisinin tüm endüstrilerde aynı olduğu varsayımından hareketle, toplam ihracatın toplam ithalata eşit olduğu durumdaki her bir ürünün olası ihracat ve ithalat değerlerini aşağıdaki şekilde formüle etmektedir:

$$X_{ij}^e = X_{ij} \frac{\frac{1}{2} \sum_i (X_{ij} + M_{ij})}{\sum_i X_{ij}} \quad (3)$$

$$M_{ij}^e = M_{ij} \frac{\frac{1}{2} \sum_i (X_{ij} + M_{ij})}{\sum_i M_{ij}} \quad (4)$$

$$\sum_i X_{ij}^e = \sum_i M_{ij}^e = \frac{1}{2} \sum_i (X_{ij} + M_{ij}) \quad (5)$$

(3) nolu denklemde ve (4) nolu denklemde yer alan ve değerleri, (2) nolu denklem ile gösterilen Grubel-Lloyd denklemine yerine koyularak, j ülkesinin toplam dış ticaret dengesizliğini gidermek yoluyla j ülkesinin i malında endüstri-içi ticaretin oranını gösteren Q_{ij} endeksini hesaplamak mümkün olmaktadır. Bununla birlikte, j ülkesinin toplam dış ticareti içinde dış ticarete konu olan her bir malın oranını kullanarak çeşitli mallara göre Q_{ij} değerlerinin ağırlıklı ortalaması hesaplanmaktadır. Buradan hareketle, j ülkesinin toplam dış ticareti içinde endüstri-içi ticaretin düzeltilmiş ölçümü aşağıdaki şekilde elde edilmektedir (Aquino, 1978: 280-281):

$$Q_j = \frac{\sum_i (X_{ij} + M_{ij}) - \sum_i |X_{ij}^e - M_{ij}^e|}{\sum_i (X_{ij} + M_{ij})} \quad (6)$$

2.2.4. Glejser Endeksi

Glejser vd. (1979)'ne göre, bir ülkenin, bulunduğu grubun diğer ülkelerine göre daha çok ihracat ya da ithalat yapması durumunda aynı zamanda arz veya talep yönünde uzmanlaşmış olması da muhtemeldir. Söz konusu çalışmada, (1) nolu denklemde gösterilen Balassa Endeksinden hareketle geliştirilen endeksler aşağıdaki şekilde gösterilmektedir (Glejser vd., 1979: 262):

$$\xi = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \log \left(\frac{X_i}{X} \right) / \left(\frac{X_{gi}}{X_g} \right) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \xi_i \quad (7)$$

$$\mu = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \log \left(\frac{M_i}{M} \right) / \left(\frac{M_{gi}}{M_g} \right) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \mu_i \quad (8)$$

(7) nolu denklemde ve (8) nolu denklemde X_i ve M_i sırasıyla analize konu olan ülkenin i endüstri ürünlerinin bölge içi ihracat ve ithalatını; X ve M sırasıyla analize konu olan ülkenin bölge içi toplam ihracat ve toplam ithalatını; X_{gi} ve M_{gi} sırasıyla i endüstrisi ürünleri dışında kalan bölge içi toplam ihracat ve toplam ithalatı; X_g ve M_g ise sırasıyla bölge içi toplam ihracat ve toplam ithalatı işaret etmektedir. Endüstri-içi uzmanlaşmanın hakim olduğu durumda her bir endüstri için $\left(\frac{M_i}{M} \right) / \left(\frac{M_{gi}}{M_g} \right)$ ve $\left(\frac{X_i}{X} \right) / \left(\frac{X_{gi}}{X_g} \right)$ 'nin 1'e yakın olması beklenmektedir. Söz konusu ifadelerin logaritmaları ve ağırlıklandırılmamış ortalamaları alındığı takdirde ξ ve μ , 0'ın yakınında değerler alacaktır. Ayrıca, (7) ve (8) nolu denklemler açısından varyans değerlerinin zamanla düşmesi durumunda endüstri-içi uzmanlaşmanın arttığından söz etmek mümkün olacaktır (Glejser vd., 1979: 262-263).

2.2.5. Loertscher-Wolter Endeksi

Loertscher-Wolter Endeksi, Loertscher & Wolter (1980: 281) çalışmasından hareketle aşağıdaki şekilde gösterilmektedir:

$$IIT_{ijk} = - \left| \ln \frac{X_{ijk}}{M_{ijk}} \right| \quad (9)$$

(9) nolu denklemde X_{ijk} , Türkiye'nin analize konu olan ülkeyle i malında gerçekleştirdiği ihracatı, M_{ijk} ise Türkiye'nin analize konu olan ülkeden i malında gerçekleştirdiği ithalatı işaret etmektedir. Loertscher-Wolter Endeksi 0 ile $-\infty$ arasında değerler almakta, 0 değeri sadece endüstri-içi ticareti işaret ederken $-\infty$ değeri ise endüstri-içi ticaretin hiç olmadığını işaret etmektedir. Loertscher-Wolter Endeks değerlerinin $-0,5 \leq IIT_{ijk} \leq 0$ olması durumunda ise yüksek düzeyde endüstri-içi ticaretin varlığından söz etmek mümkün olmaktadır.

3. LİTERATÜR TARAMASI

Endüstri-içi ticaretin analizine yönelik çok sayıda çalışma yapılmış olsa da bu çalışmada, yalnızca ele alınan ülke ve ülke grubu itibarıyla yapılan bazı çalışmalara ve ulaşılan sonuçlara aşağıdaki Tablo 1'de değinilmektedir.

Tablo 1: Endüstri-içi Ticaret Analizine İlişkin Seçilmiş Bazı Çalışmalar

Yazarlar	Kapsam	Yöntem	Bulgular
Doğaner Gönel (2001)	Türkiye ve Avrupa Birliği, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, 1992-1997 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi, Düzeltilmiş Grubel-Lloyd Endeksi, Aquino Endeksi	Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasındaki endüstri-içi ticaret sınırlı iken öte yandan, kimyasal ürünler ve demir-çelik gibi bazı ürün grupları için hesaplanan endeks değerlerinde artış kaydedilmiştir.
Algieri (2004)	Rusya ve Dünya, 1993-2002	Grubel-Lloyd Endeksi	Grubel-Lloyd Endeksi 1993 yılındaki 0,26744 değerinden 1999 yılında 0,38371 değerine yükselmesine rağmen takip eden yıllarda azalış eğilimi göstermiş ve 2002 yılında 0,19711 değerini almıştır. Grubel-Lloyd Endeksi SITC 3 basamaklı 034, 281, 621, 654, 716, 722, 782 ve 841 ürün gruplarında 1993-2002 döneminin tümünde 0,50 ve üzerinde değer almıştır.
Freinkman vd. (2004)	Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri ve Dünya, 2000 yılı	Grubel-Lloyd Endeksi	Bağımsız Ülkeler Topluluğu'nu oluşturan ülkelerin topluluk ile imalat sektöründe endüstri içi ticaret düzeyini işaret eden Grubel-Lloyd Endeks değeri Rusya için 0,715; Ukrayna için 0,60 ve Beyaz Rusya için 0,571'dir. Bağımsız Ülkeler Topluluğu'nu oluşturan ülkelerin topluluk dışındaki ülkeler ile imalat sektöründe endüstri içi ticareti, topluluk ile gerçekleşen endüstri içi ticarete oranla daha düşük düzeyde olup yalnızca Ermenistan (0,51), Rusya (0,445) ve Beyaz Rusya (0,442) orta düzeyde Grubel-Lloyd Endeks değerlerine sahiptir.
Luka & Levkovich (2004)	Ukrayna ve Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri, Baltık ülkeleri, Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri, AB-15 ülkeleri, OECD ülkeleri, OECD-Dışı ülkeler, 1996-2002 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	"Tarımsal ürünler ve gıda ürünleri" ürün grubunda Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri ve Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleri ile arasındaki endüstri-içi ticaret düzeyini ortalama biçiminde işaret eden Grubel Lloyd Endeks değerleri, sırasıyla 0,0863 ve 0,0887'dir. Ukrayna ile "Tarımsal ürünler ve gıda ürünleri" ürün grubunda endüstri içi ticaretin en yoğun olduğu ülkeler arasında Moldova, Rusya ve Makedonya yer almaktadır.

Tablo 1 (devam) : Endüstri-içi Ticaret Analizine İlişkin Seçilmiş Bazı Çalışmalar

Yazarlar	Kapsam	Yöntem	Bulgular
Kaya & Gacener Atış (2007)	Türkiye ve Türkiye'nin kimya sanayi ürünleri ithalat ve ihracatında öne çıkan ülkeler, 1990-2005 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi, Brülhart Endeksleri	Rusya ile "Boyayıcı maddeler" ile son dönemlerde "Selüloz erteleri" ve "Dezenfekte ediciler" ürünlerinde endüstri-içi ticaret söz konusudur. Ukrayna ile "Diğer aminoasitler, esterler ve tuzları", "Etilen polimerlerden-levha, pelikül, lam-lakviyesiz" ve "Plastiklerden gözenekli levha, yaprak, pelikül, levhalar" ürünlerinde endüstri-içi ticaret söz konusudur.
Aydın (2008)	Türkiye ve Avrupa Birliği, Avrupa Birliği Dışı ve Dünya, 1989-2005 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi, Düzeltilmiş Grubel-Lloyd Endeksi	2005 yılı için tüm ürün gruplarında hesaplanan Grubel-Lloyd Endeks değeri Türkiye ile Rusya için 0,02; Türkiye ile Azerbaycan için 0,05 ve Türkiye ile Ukrayna için 0,06'dır.
Garanina (2009)	Rusya ve Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri, AB-15 ülkeleri, Çin, 1998-2006 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	İmalat sektöründe, Rusya ile Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri arasındaki endüstri-içi ticaret düzeyini işaret eden Grubel-Lloyd Endeksi değeri, AB-15 ülkeleri ve Çin için hesaplanan endeks değerlerinden daha yüksek düzeydedir. Rusya'nın 2006 yılında Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri, AB-15 ülkeleri ve Çin arasındaki endüstri-içi ticaret düzeyini işaret eden Grubel Lloyd Endeks değerleri, sırasıyla 0,7933; 0,1679 ve 0,1432'dir.
Aydın (2010)	Türkiye ve çeşitli ülkelerle olan ticari hizmetler dış ticareti, 2005 yılı	Grubel-Lloyd Endeksi	Ticari Hizmetler ana ürün grubunda hesaplanan Grubel-Lloyd Endeks değeri Türkiye ile Hırvatistan için 0,32; Türkiye ile Rusya için 0,36 ve Türkiye ile Ukrayna için 0,45'tir.
Başkol (2010)	Türkiye ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri, 1992-2009 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	Türkiye ile Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasında gerçekleşen dış ticaretin endüstri-içi ticaretten daha çok endüstriler-arası ticaret olduğunu işaret etmektedir. 1992 yılında 0,017 olan Grubel-Lloyd Endeks değeri 2009 yılında 0,063 düzeyine ulaşmıştır.
Buturac vd. (2010)	Arnavutluk, Bosna Hersek, Hırvatistan, Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Slovenya, 2008 yılı	Grubel-Lloyd Endeksi	Analize konu olan tüm ülkeler tekstil, deri, ayakkabı gibi emek yoğun sektörlerde yüksek endüstri-içi ticaret düzeyine sahipken Slovenya dışındaki diğer ülkeler kimyasallar, araçlar gibi sermaye yoğun ve ileri teknoloji içeren sektörlerde endüstriler-arası ticarete sahiptir.
Teka (2010)	Arnavutluk ve Balkanlar, Avrupa ülkeleri, Dünya, 1993-2009 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	Arnavutluk'un küresel anlamdaki endüstri-içi ticaret düzeyini işaret eden Grubel-Lloyd Endeks değerleri 0,35 ile 0,46 arasında dalgalı bir seyir izlemiştir. Arnavutluk'un bölge ülkeleri ile arasındaki endüstri içi ticaretin düzeyini işaret eden Grubel-Lloyd Endeks değerleri, Avrupa ülkeleri ile arasındaki endüstri içi ticaretin düzeyini işaret eden endeks değerlerine oranla daha yüksektir. Arnavutluk'un Balkanlarda endüstri-içi ticaretinin en yüksek olduğu ülkeler Kosova ve Makedonya'dır.

Tablo 1 (devam) : Endüstri-içi Ticaret Analizine İlişkin Seçilmiş Bazı Çalışmalar

Yazarlar	Kapsam	Yöntem	Bulgular
Karaalp (2011)	Türkiye ve seçilmiş Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri, 1996-2008 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	Dönemin geneli için 16 ürün grubunda hesaplanan Grubel-Lloyd Endeks değerleri, Türkiye için 8, Belarus için 13, Ukrayna için 7, Kazakistan ve Rusya için 5, Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan için 4, Moldova için 3 ve Kırgızistan için 2 ürün grubunda 0,50'den daha yüksek düzeydedir.
Mercan & Yergin (2012)	Türkiye ve Bosna-Hersek, 1997-2011 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	"Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda Grubel-Lloyd Endeksi 2008 yılı sonrasında büyük bir artış kaydederek 2010 yılında 0,96 düzeyine, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 2009 yılı ve sonrasında artış kaydederek 2011 yılında 0,55 düzeyine ulaşmıştır.
Brkic (2013)	Bosna Hersek ve Batı Balkan ülkeleri, Dünya, 2004-2011 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	Bosna Hersek'in küresel anlamdaki endüstri-içi ticaret düzeyini ortalama biçiminde işaret eden Grubel Lloyd Endeks değeri 0,43'tür. Bosna Hersek'in Batı Balkan ülkeleri ile arasındaki endüstri-içi ticaret düzeyini ortalama biçiminde işaret eden Grubel Lloyd Endeks değeri 0,44 olmasına rağmen son iki yıl için Grubel Lloyd Endeks değerleri sırasıyla 0,53 ve 0,52'dir. Bosna Hersek'in 2007-2011 döneminde Arnavutluk ve Kosova ile arasındaki endüstri-içi ticaret düzeyini ortalama biçiminde işaret eden Grubel Lloyd Endeks değerleri, sırasıyla 0,02 ve 0,04'dir. Diğer taraftan, Bosna Hersek'in 2007-2011 döneminde Makedonya, Hırvatistan ve Sırbistan ile arasındaki endüstri-içi ticaret düzeyini ortalama biçiminde işaret eden Grubel Lloyd Endeks değerleri, sırasıyla 0,35; 0,37 ve 0,40'tır.
Kalaycı (2013)	Türkiye ve Rusya, 1995-2010 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi	Tüm ürün grupları toplamında Türkiye ve Rusya için Grubel-Lloyd Endeks değeri 1995 yılında 0,75; 2000 yılında 0,28; 2005 yılında 0,31 ve 2010 yılında 0,35 olarak hesaplanmıştır.
Ishchukova & Smutka (2014)	Rusya ve ana ticari partnerleri, Dünya, 1996-2012 dönemi	Grubel-Lloyd Endeksi, Fontagne ve Freudenberg Endeksi	Rusya'nın tarımsal ürünler grubunda küresel anlamdaki dış ticareti endüstriler-arası niteliktedir. Fontagne ve Freudenberg Endeksinin aldığı değerlere göre "Tarımsal ürünler" ürün grubunda Rusya'nın endüstri içi ticaretinin en yüksek olduğu ülke grubu Bağımsız Devletler Topluluğu'dur. Rusya ile Bağımsız Devletler Topluluğu arasında "Tarımsal ürünler" ürün grubundaki endüstri içi ticaretin düzeyini işaret eden Fontagne ve Freudenberg Endeksi 2012 yılında 0,684 değerini almıştır. Fontagne ve Freudenberg Endeksinin aldığı değerlere göre "Tarımsal ürünler" ürün grubunda Rusya'nın ana ticari partnerleri arasında endüstri içi ticaretinin en yüksek olduğu ülke Ukrayna olup 1996-2012 dönemi için ortalama endeks değeri 0,34'tür.

4. TÜRKİYE ve SEÇİLMİŞ GEÇİŞ EKONOMİLERİNDE İKİLİ TİCARET BAZINDA ENDÜSTRİ-İÇİ TİCARETİN ANALİZİ

4.1.Yöntem ve Veriler

Çalışmada yöntem olarak, Bölüm 2.2.2 ve 2.2.5’de teorik altyapısına yer verilen Grubel-Lloyd ve Loertscher-Wolter Endekslerinden yararlanılmıştır. Çalışmanın veri setinde, UNCTAD veri tabanından 1995-2012 dönemine ait SITC 1 kategorisine göre ana ürün gruplarında Türkiye ve seçilmiş Geçiş Ekonomilerine ait ihracat ve ithalat verileri kullanılmıştır.

4.2. Bulgular

Tablo 2: Türkiye-Arnavutluk İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,022	0,0569	0,0201	0,0116	0,025	0,0032	0,0168	0,0056	0,0005	0	0,0018	0,004	0,0409	0,0193	0,0247	0,0551	0,0608	0,0537
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0,023	0	0	0	0	0,005	0,0007
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,1237	0,7623	0,4807	0,3648	0,8	0,2202	0,0645	0,1545	0,2324	0,0791	0,1555	0,29	0,4592	0,2325	0,9714	0,4376	0,2121	0,1394
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0,4468	0	0,3834	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5513	0,7073	0	0	0	0
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0,7682	0,1706	0,0736	0,058	0	0,0227	0	0	0	0	0	0,1443	0,2266	0	0	0,2492	0,7462
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,0081	0	0,0341	0,0071	3E-04	0,0103	0,0038	0,0032	0,019	6E-05	0,0005	0,033	0,0302	0,0286	0,0028	0,0541	0,0991	0,0655
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,0005	0,4441	0,0513	0,0556	0,035	0,0748	0,0374	0,0016	0,0012	0,0002	0,0015	0,005	0,0063	0,0088	0,0045	0,8751	0,9637	0,8265
Makine ve ulaştırma araçları	0,023	0,2125	0,3563	0,2307	0,071	0,0626	0,0047	0,0102	0,0145	0,0958	0,0522	0,02	0,0048	0,0172	0,0358	0,1661	0,0808	0,084
Çeşitli mamül eşya	0	0,224	0,0235	0,0341	0,011	0,1041	0,0001	0,0037	0,0044	0,0154	0,0116	0,044	0,038	0,0593	0,0575	0,0623	0,12	0,1353
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	0	-	0	0	0,228	0	0	0	0	0,0005	0	0	0	0	0,0892

Tablo 2’de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden ve Tablo 3’de yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Arnavutluk ikili ticaretinde “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 1996, 1999 ve 2009 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2007 ve 2008 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 1996 ve 2012 yıllarında ve “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 2010, 2011 ve 2012 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 3: Türkiye-Arnavutluk İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-4,83	-4,593	-4,151	-4,168	-4,576	-4,202	-4,589	-4,57	-4,904	-5,194	-5,251	-5,274	-5,3368	-5,4118	-5,243	-5,358	-5,46	-5,442
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,472	-	-	-	-	-5,997	-7,93
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-2,719	-0,485	-1,151	-1,5	-0,405	-2,09	-3,401	-2,4802	-2,029	-3,19	-2,473	-1,775	-1,2107	-2,0286	-0,057	-1,273	-2,1319	-2,591
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-	-1,246	-	-1,439	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,9661	-0,603	-	-	-	-
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	-0,472	-2,373	-3,264	-3,506	-	-4,468	-	-	-	-	-	-2,554	-2,0575	-	-	-1,9494	-0,519
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-5,507	-	-4,055	-5,641	-8,863	-5,266	-6,268	-6,4347	-4,649	-10,5	-8,318	-4,103	-4,1789	-4,2327	-6,578	-3,583	-2,954	-3,386
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-8,346	-1,254	-3,636	-3,555	-4,016	-3,247	-3,96	-7,1336	-7,458	-9,065	-7,181	-6,095	-5,7552	-5,4176	-6,092	-0,251	-0,0726	-0,351
Makine ve ulaştırma araçları	-4,455	-2,129	-1,529	-2,037	-3,301	-3,432	-6,045	-5,2755	-4,917	-2,99	-3,619	-4,59	-6,0302	-4,7453	-4,004	-2,401	-3,1674	-3,127
Çeşitli mamül eşya	-	-2,071	-4,43	-4,053	-5,239	-2,902	-9,724	-6,2963	-6,115	-4,86	-5,144	-3,79	-3,9452	-3,4889	-3,519	-3,437	-2,7519	-2,623
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	-	-	-	-	-2,0507	-	-	-	-	-8,2428	-	-	-	-	-3,064

Tablo 4: Türkiye-Azerbaycan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,0075	0,014	0,01	0,0108	0,027	0,0912	0,0088	0,083	0,1073	0,1263	0,0735	0,1577	0,0667	0,01	0,0047	0,0173	0,0003	0,003
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0,056	0,0791	0,2672	0	0	0	0	0,0013	0,0014	0,0008	0,0046	0,0012	0,0002	0
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,0397	0,191	0,166	0,0968	0,079	0,1454	0,1738	0,242	0,3037	0,4229	0,5845	0,6201	0,9284	0,4431	0,8279	0,6584	0,6979	0,9012
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0,543	0,73	0,2312	0,421	0,6536	0,6685	0,745	0,3927	0,3707	0,1702	0,1618	0,2219	0,0942	0,3013	0,2737	0,2852	0,4094
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0	0,0031	0	0,7067	0	0	0	0	0,0028	0	0	0	0	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,4719	0,658	0,704	0,3436	0,55	0,2555	0,1566	0,295	0,4507	0,6714	0,4669	0,6607	0,3693	0,436	0,1027	0,2571	0,3221	0,276
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,48	0,286	0,128	0,197	0,18	0,2384	0,0628	0,028	0,3534	0,0911	0,2171	0,3819	0,3153	0,1726	0,2199	0,2371	0,1611	0,2897
Makine ve ulaştırma araçları	0,0117	0,009	0,016	0,0064	0,051	0,017	0,2038	0,033	0,0281	0,0328	0,0073	0,0113	0,0037	0,0072	0,0113	0,0102	0,0037	0,0035
Çeşitli mamül eşya	0,0198	0,018	0,013	0,0092	0,006	0,0064	0,0969	0,008	0,0094	0,0064	0,0063	0,0061	0,0063	0,0054	0,0053	0,0076	0,0047	0,0048
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0342	0,0029	0,0105	0,0253	1E-05	0,0134

Tablo 4'te yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden ve Tablo 5'te yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere görüldüğü üzere Türkiye-Azerbaycan ikili ticaretinde "Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde" ürün grubunda 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün grubunda 1996, 1997, 2000, 2001 ve 2002 yıllarında, "Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar" ürün grubunda 2000 yılında ve "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 1996, 1997, 1999, 2004 ve 2006 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 5: Türkiye-Azerbaycan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-5,587	-4,977	-5,27	-5,218	-4,279	-3,041	-5,424	-3,145	-2,871	-2,697	-3,266	-2,458	-3,367	-5,296	-6,0604	-4,743	-8,882	-6,5088
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-	-	-3,554	-3,19	-1,869	-	-	-	-	-7,371	-7,252	-7,864	-6,0742	-7,451	-9,463	-
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-3,899	-2,249	-2,4	-2,978	-3,187	-2,546	-2,352	-1,984	-1,72	-1,316	-0,885	-0,8	-0,143	-1,257	-0,3476	-0,712	-0,624	-0,1983
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-	-0,988	-0,55	-2,035	-1,322	-0,723	-0,689	-0,522	-1,409	-1,48	-2,375	-2,43	-2,081	-3,007	-1,7294	-1,842	-1,794	-1,357
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	-	-	-6,453	-	-0,604	-	-	-	-	-6,557	-	-	-	-	-	-	-
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-1,175	-0,713	-0,61	-1,573	-0,968	-1,921	-2,466	-1,756	-1,235	-0,683	-1,189	-0,707	-1,485	-1,277	-2,9167	-1,914	-1,651	-1,832
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-1,153	-1,792	-2,68	-2,214	-2,316	-2	-3,428	-4,237	-1,539	-3,042	-2,105	-1,444	-1,676	-2,36	-2,0914	-2,006	-2,435	-1,7757
Makine ve ulaştırma araçları	-5,134	-5,358	-4,79	-5,74	-3,634	-4,759	-2,177	-4,085	-4,252	-4,094	-5,608	-5,17	-6,3	-5,622	-5,1672	-5,271	-6,282	-6,3474
Çeşitli mamül eşya	-4,607	-4,676	-5,04	-5,375	-5,729	-5,748	-2,977	-5,519	-5,351	-5,737	-5,752	-5,793	-5,761	-5,916	-5,9327	-5,566	-6,059	-6,0302
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,052	-6,528	-5,2402	-4,358	-12,14	-4,9992

Tablo 6: Türkiye-Beyaz Rusya İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,7614	0,141	0,05801	0	0	0,2633	0	0	0,6457	0	3E-05	0	0,0823	0,1149	0,069	0,1823	0,0572	0,0059
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0	0	0	0,0151	0	0	0,165	0,9331	0	0	0,5182	0,9937	0,8474	0,895
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0	0,005	0,00098	0,0013	0,00056	0,0449	0,826	0,1123	0,1379	0,114	0,061	0,0734	0,0768	0,1087	0,1449	0,0791	0,5923	0,5186
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0,009	0	0	0	0	0	0,027	0,0126	0,0005	0	0	0,9559	0,0517	0,0221	0,0164	0,0093	0,0079	0,0664
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,1142	0,183	0,32168	0,8674	0,31414	0,7533	0,954	0,8669	0,9271	0,8752	0,522	0,7684	0,9778	0,6463	0,1888	0,9321	0,8694	0,8048
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,0799	0,139	0,22622	0,2699	0,1503	0,5066	0,908	0,96	0,6521	0,8122	0,935	0,8518	0,9064	0,8355	0,8906	0,8429	0,4859	0,8975
Makine ve ulaştırma araçları	0,3479	0,75	0,37682	0,5843	0,49955	0,7719	0,179	0,2701	0,3773	0,414	0,477	0,5056	0,3804	0,1244	0,1877	0,0586	0,0923	0,0515
Çeşitli mamül eşya	0,5074	0,239	0,75796	0,7169	0,97938	0,9212	0,23	0,2067	0,1988	0,3949	0,198	0,3526	0,1174	0,1823	0,1597	0,1178	0,147	0,0946
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0,058	0	0	0,1051	0,1924	0,0611	0,0215	0,0376	0,0655

Tablo 6'da yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Beyaz Rusya ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 1995 ve 2003 yıllarında, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri" ürün grubunda 2006, 2009, 2010, 2011

ve 2012 yıllarında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 2001, 2011 ve 2012 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2006 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1998, 2000,2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 ve 2012 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1996, 1998, 1999, 2000 ve 2006 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 1995, 1997, 1998, 1999 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 7: Türkiye-Beyaz Rusya İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-0,487	-2,576	-3,511			-1,886			-0,741		-11,18		-3,148	-2,798	-3,331	-2,3	-3,526	-5,827
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri								-4,879			-2,41	-0,134			-1,051	-0,013	-0,308	-0,211
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde		-6,014	-7,617	-7,367	-8,177	-3,773	-0,351	-2,822	-2,603	-2,8057	-3,46	-3,268	-3,221	-2,856	-2,55	-3,19	-0,866	-1,05
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-5,404						-4,285	-5,062	-8,279			-0,088	-3,63	-4,494	-4,795	-5,363	-5,534	-3,372
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar																		
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-2,804	-2,294	-1,652	-0,267	-1,68	-0,504	-0,091	-0,268	-0,146	-0,2509	-1,04	-0,472	-0,044	-0,739	-2,261	-0,136	-0,263	-0,395
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-3,179	-2,595	-2,059	-1,858	-2,51	-1,081	-0,184	-0,08	-0,726	-0,3801	-0,13	-0,299	-0,188	-0,332	-0,22	-0,317	-1,137	-0,206
Makine ve ulaştırma araçları	-1,558	-0,51	-1,46	-0,885	-1,1	-0,464	-2,317	-1,857	-1,459	-1,343	-1,161	-1,084	-1,449	-2,713	-2,268	-3,501	-3,028	-3,633
Çeşitli mamül eşya	-1,079	-1,998	-0,494	-0,582	-0,041	-0,158	-2,038	-2,161	-2,204	-1,4023	-2,209	-1,542	-2,775	-2,3	-2,444	-2,771	-2,534	-3,003
SITC'de sınıflandırılmamış eşya										-3,5113			-2,892	-2,24	-3,458	-4,524	-3,954	-3,385

Tablo 7’de yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Beyaz Rusya ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1995 ve 2003 yıllarında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda 2006, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 2001 ve 2011 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2006 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1998, 2000,2001, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007, 2008, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 ve 2012 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1996, 1998 ve 2000 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 1997, 1998, 1999 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 8: Türkiye-Bosna Hersek İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0	0,4488	0	0,0333	0	0,0045	0,0204	0,0075	0	3E-05	0,011	0,02	0,0949	0,2399	0,6815	0,9598	0,256	0,1254
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,8838	0	0,001	0,0027
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde		0,5535	0,595	0,7173	0,1493	0,435	0,0232	0,0382	0,046	0,034	0,045	0,298	0,4371	0,6573	0,2417	0,1895	0,022	0,026
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0	0	0	0,0151	0	0	0	0	0	0,329	0,39	0,0061	0,0398	0,8679	0,0034	0,738	0,2503
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0133	0,0266	0,0649	0	0	0,4804
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0	0	0,135	0,4466	0,5698	0,6362	0,2372	0,285	0,0169	0,495	0,645	0,37	0,7253	0,2996	0,6391	0,5783	0,56	0,3998
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0	0,0431	0,204	0,2686	0,1468	0,1228	0,0889	0,0237	0,0339	0,067	0,054	0,044	0,0343	0,0392	0,264	0,4293	0,364	0,3633
Makine ve ulaştırma araçları	0,0878	0,0972	0,1	0,3435	0,9781	0,5667	0,3617	0,1712	0,3669	0,128	0,06	0,07	0,0691	0,0384	0,1464	0,3023	0,239	0,3417
Çeşitli mamül eşya	0	0,0043	1E-03	0,1185	0,5062	0,7404	0,1049	0,3025	0,2721	0,148	0,08	0,105	0,1239	0,0704	0,0874	0,0911	0,103	0,2151
SITC'de sınıflandırılmamış eşya				0		0	0,7513	0	0,6176	0	0,011	0,365	0,0234	0,0133	0,7272	0,0014	0,52	0,0547

Tablo 8’de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Bosna Hersek ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2009 ve 2010 yıllarında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda 2009 yılında,

“Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 1996, 1997, 1998 ve 2008 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2009 ve 2011 yıllarında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1999, 2000, 2005, 2007, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1999 ve 2000 yıllarında, “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 1999 ve 2000 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2001, 2003, 2009 ve 2011 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 9: Türkiye-Bosna Hersek İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-	-1,24	-	-4,079	-	-6,1008	-4,574	-5,5879	-	-11,28	-5,207	-4,609	-2,999	-1,9927	-0,66	-0,08	-1,92	-2,7043
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,233	-	-7,581	-6,592
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-	-0,961	-0,859	-0,581	-2,518	-1,2804	-4,445	-3,9376	-3,748	-4,059	-3,766	-1,741	-1,274	-0,7144	-1,985	-2,257	-4,486	-4,3284
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-	-	-	-	-4,876	-	-	-	-	-	-1,625	-1,419	-5,782	-3,897	-0,266	-6,368	-0,536	-1,9445
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5,005	-4,3065	-3,395	-	-	-1,1515
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-	-	-2,624	-1,247	-0,92	-0,7625	-2,006	-1,7945	-4,766	-1,111	-0,742	-1,483	-0,564	-1,7361	-0,756	-0,9	-0,944	-1,387
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-	-3,815	-2,175	-1,864	-2,536	-2,7266	-3,068	-4,4244	-4,061	-3,364	-3,576	-3,786	-4,048	-3,9118	-1,884	-1,297	-1,503	-1,5052
Makine ve ulaştırma araçları	-3,081	-2,974	-2,946	-1,573	-0,044	-0,928	-1,51	-2,3687	-1,493	-2,682	-3,475	-3,324	-3,329	-3,9344	-2,538	-1,725	-1,999	-1,5796
Çeşitli mamül eşya	-	-6,137	-7,62	-2,765	-1,082	-0,5313	-2,894	-1,7248	-1,848	-2,525	-3,181	-2,893	-2,718	-3,3109	-3,086	-3,043	-2,91	-2,1163
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	-	-	-	-0,508	-	-0,806	-	-5,202	-1,5	-4,437	-5,0074	-0,56	-7,261	-1,046	-3,5719

Tablo 9’da yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Bosna Hersek ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2009 ve 2010 yıllarında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda 2009 yılında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 1996, 1997, 1998 ve 2008 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2009 ve 2011 yıllarında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1999, 2000, 2005, 2007, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1999 ve 2000 yıllarında, “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 2000 yılında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2001, 2003 ve 2009 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 10: Türkiye-Hırvatistan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,3485	0,5334	0,011	0,852	0,0846	0,9744	0,9036	0,1046	0,318	0,0525	0,091	0,0203	0,2244	0,5757	0,2031	0,241	0,1098	0,1133
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0719	0	0	0	0,7064	0,4627	0	0,0719	0
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,1743	0,2282	0,491	0,681	0,2121	0,0911	0,0529	0,6954	0,698	0,153	0,396	0,6758	0,6876	0,1023	0,0751	0,038	0,0326	0,0515
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0	0	0	0	0,039	0	0	0,962	0,1258	0,222	0	0,1116	0,0712	0,964	0,771	0,2668	0
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0,0882	0	0	0,94	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,1166	0,1259	0,078	0,622	0,1959	0,2356	0,5247	0,5994	0,6	0,4103	0,433	0,4542	0,3897	0,4077	0,4422	0,626	0,5249	0,6489
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,0426	0,6433	0,326	0,041	0,1716	0,1128	0,1257	0,5377	0,372	0,1513	0,245	0,529	0,1898	0,1541	0,1218	0,235	0,3206	0,2499
Makine ve ulaştırma araçları	0,5265	0,6247	0,354	0,705	0,2872	0,7948	0,3002	0,107	0,056	0,143	0,942	0,3343	0,2	0,1549	0,1684	0,67	0,3589	0,801
Çeşitli mamül eşya	0,0276	0,0419	0,147	0,061	0,133	0,1986	0,859	0,2265	0,328	0,2025	0,22	0,2604	0,2067	0,2599	0,5124	0,698	0,598	0,5215
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	-	0	0	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,432	0,04	0,0409

Tablo 10’da yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Hırvatistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1996, 1998, 2000, 2001 ve 2008 yıllarında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda

2008 yılında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 1998, 2002, 2003, 2006 ve 2007 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2003, 2009 ve 2010 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 1998 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1998, 2001, 2002, 2003, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1996, 2002 ve 2006 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1995, 1996, 1998, 2000, 2005, 2010 ve 2012 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 2001, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 11: Türkiye-Hırvatistan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-1,5559	-1,011	-5,181	-0,298	-3,119	-0,051	-0,193	-2,897	-1,666	-3,613	-3,044	-4,582	-2,068	-0,906	-2,18	-1,988	-2,846	-2,813
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-3,289	-	-	-	-0,605	-1,201	-	-3,289	-
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-2,3488	-2,05	-1,122	-0,661	-2,132	-3,043	-3,606	-0,629	-0,623	-2,491	-1,398	-0,673	-0,646	-2,92	-3,243	-3,951	-4,1	-3,632
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-	-	-	-	-	-3,917	-	-	-0,076	-2,701	-2,08	-	-	-2,829	-3,299	-0,072	-0,466	-1,871
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-3,0757	-	-	-0,121	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-2,7823	-2,7	-3,2	-0,796	-2,22	-2,013	-1,034	-0,849	-0,847	-1,355	-1,287	-1,225	-1,419	-1,362	-1,259	-0,786	-1,033	-0,733
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-3,8285	-0,746	-1,634	-3,858	-2,366	-2,818	-2,702	-1,001	-1,477	-2,503	-1,97	-1,023	-2,256	-2,483	-2,736	-2,014	-1,656	-1,947
Makine ve ulaştırma araçları	-1,0292	-0,789	-1,536	-0,609	-1,786	-0,416	-1,734	-2,873	-3,549	-2,564	-0,116	-1,606	-2,197	-2,478	-2,386	-0,687	-1,52	-0,403
Çeşitli mamül eşya	-4,2681	-3,844	-2,535	-3,464	-2,642	-2,205	-0,284	-2,058	-1,627	-2,183	-2,088	-1,899	-2,161	-1,901	-1,066	-0,624	-0,852	-1,042
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1,289	-3,891	-3,869

Tablo 11’de yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Hırvatistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1998, 2000, 2001 ve 2008 yıllarında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda 2008 yılında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 1998, 2002, 2003, 2006 ve 2007 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2003, 2009 ve 2010 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 1998 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1998, 2002, 2003, 2010 ve 2012 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1996 yılında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1996, 1998, 2000, 2005, 2010 ve 2012 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 2001, 2010 ve 2011 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 12: Türkiye-Gürcistan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,0212	0,0099	0,0023	0,006	0,0664	0,0147	0,0052	0,0029	0,022	0,0152	0,0525	0,0364	0,0949	0,1671	0,1599	0,2508	0,1632	0,1036
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,058	0,1114	0,0944	0,0108	0,0311	0,0365	0,0356	0,1479	0,1192
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,0318	0,0391	0,0368	0,018	0,0449	0,0079	0,0082	0,0507	0,006	0,0787	0,0718	0,0707	0,1177	0,0724	0,104	0,1138	0,1911	0,3959
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0,0395	0,8815	0,0618	0,038	0,0526	0,197	0,0181	0,1739	0,052	0,1009	0,0818	0,0846	0,6612	0,7683	0,9653	0,4509	0,7602	0,9417
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,175	0,4717	0	0,3621	0,1782	0,0302	0,6069	0,8531	0,6628
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,9851	0,8269	0,6338	0,269	0,1914	0,1797	0,0384	0,2425	0,085	0,3676	0,0433	0,0724	0,0154	0,1003	0,0776	0,2778	0,175	0,0854
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,2389	0,6378	0,771	0,544	0,9498	0,5216	0,5411	0,561	0,594	0,8254	0,6144	0,493	0,2201	0,3297	0,5095	0,2317	0,271	0,1384
Makine ve ulaştırma araçları	0,3489	0,3641	0,6362	0,249	0,3475	0,2347	0,2573	0,0848	0,069	0,1832	0,0525	0,1107	0,0263	0,0592	0,0749	0,0524	0,0703	0,0259
Çeşitli mamül eşya	0,2038	0,0071	0,0507	0,041	0,0648	0,0736	0,0584	0,0496	0,018	0,0404	0,1115	0,1134	0,1214	0,1607	0,3363	0,3869	0,2567	0,3141
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	1	0	0	0	0	0	0,0117	0,062	0	0	0	0	0	0	0,044	0	0,1852	0,1122

Tablo 12’de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Gürcistan ikili ticaretinde “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler”

ürün grubunda 1996, 2007, 2008, 2009, 2011 ve 2012 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1995, 1996 ve 1997 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 ve 2009 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1997 yılında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 1995 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 13: Türkiye-Gürcistan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-4,537	-5,302	-6,763	-5,777	-3,371	-4,907	-5,953	-6,531	-4,49	-4,871	-3,614	-3,988	-3	-2,395	-2,443	-1,942	-2,421	-2,908
Sular, alkolü içkiler, tütün ve mamulleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-3,51	-2,831	-3,005	-5,211	-4,148	-3,985	-4,01	-2,527	-2,759
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-4,127	-3,915	-3,976	-4,677	-3,774	-5,525	-5,493	-3,648	-5,812	-3,195	-3,29	-3,306	-2,772	-3,281	-2,903	-2,808	-2,247	-1,399
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-3,905	-0,238	-3,446	-3,954	-3,611	-2,214	-4,697	-2,351	-3,627	-2,935	-3,154	-3,12	-0,706	-0,472	-0,069	-1,234	-0,489	-0,117
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,344	-1,176	-	-1,509	-2,325	-4,177	-0,831	-0,296	-0,702
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-0,03	-0,35	-0,768	-1,862	-2,246	-2,316	-3,934	-1,981	-3,118	-1,491	-3,811	-3,282	-4,86	-2,942	-3,21	-1,824	-2,345	-3,11
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-1,998	-0,759	-0,466	-0,984	-0,101	-1,042	-0,992	-0,942	-0,86	-0,353	-0,813	-1,117	-2,09	-1,623	-1,074	-2,032	-1,853	-2,599
Makine ve ulaştırma araçları	-1,554	-1,502	-0,763	-1,952	-1,559	-2,018	-1,913	-3,118	-3,338	-2,294	-3,613	-2,837	-4,317	-3,489	-3,246	-3,615	-3,313	-4,334
Çeşitli mamül eşya	-2,176	-5,633	-3,65	-3,855	-3,397	-3,265	-3,504	-3,671	-4,71	-3,882	-2,83	-2,812	-2,74	-2,437	-1,599	-1,428	-1,916	-1,68
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	0	-	-	-	-	-	-	-5,14	-3,443	-	-	-	-	-	-3,794	-	-2,282	-2,822

Tablo 13’de yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Gürcistan ikili ticaretinde “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 1996, 2007, 2008, 2009, 2011 ve 2012 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1995, 1996 ve 1997 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1996, 1997, 1998, 1999, 2001, 2002, 2003, 2004 ve 2005 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1997 yılında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 1995 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 14: Türkiye-Kazakistan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,0703	0,0146	0,0241	0,7211	0,5864	0,5855	0,8334	0,6852	0,3343	0,7385	0,8278	0,9462	0,3435	0,153	0,5648	0,406	0,3983	0,2207
Sular, alkolü içkiler, tütün ve mamulleri	0,0167	0	0	0	0	0,0176	0	0	0	0,044	0	0	0	0,0001	0,0009	0	0,0084	0,0059
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,0318	0,0798	0,1203	0,2636	0,3163	0,1424	0,3165	0,1553	0,2412	0,1425	0,3024	0,2562	0,3065	0,1817	0,1032	0,11	0,0396	0,1057
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0,6726	0	0,0143	0,003	0,0028	0	0,0264	0,0354	0,0186	0,028	0,0327	0,1481	0,0797	0,0504	0,014	0,0573	0,0578
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1497	0	0	0	0	0	0	0,064
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,3059	0,0112	0,0016	0,1065	0,1032	0,0202	0,145	0,4308	0,0604	0,0531	0,0012	0,0626	0,0158	0,2315	0,0192	0,035	0,1699	0,1946
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,7	0,6936	0,6212	0,5753	0,4001	0,377	0,6096	0,5508	0,6133	0,5468	0,4855	0,3901	0,5265	0,3692	0,4163	0,392	0,271	0,3211
Makine ve ulaştırma araçları	0,0039	0,0131	0,0201	0,0459	0,0557	0,1398	0,0171	0,0497	0,0894	0,0461	0,0146	0,0175	0,003	0,0049	0,0099	0,005	0,0052	0,0107
Çeşitli mamül eşya	0	0,0421	0,0152	0,0005	0,0067	0,0107	0,0994	0,0287	0,2055	0,0325	0,0295	0,0338	0,0023	0,0065	0,0098	0,008	0,0021	0,002
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	0	-	0	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0,0094	0,0144	0,0152	0	0,8998	0,491

Tablo 14’te yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Kazakistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2004, 2005, 2006 ve 2009 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 1996 yılında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1995, 1996, 1997, 1998, 2001, 2002, 2003, 2004 ve 2007 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 15: Türkiye-Kazakistan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-3,313	-4,911	-4,408	-0,573	-0,88	-0,882	-0,336	-0,652	-1,606	-0,335	-0,348	-0,1078	-1,573	-2,4911	-0,933	-1,367	-1,392	-2,087
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamulleri	-4,774					-4,725				-3,794				-9,782	-7,666		-5,469	-5,822
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-4,125	-3,18	-2,749	-1,885	-1,672	-2,569	-1,671	-2,474	-1,987	-2,568	-1,725	-1,918	-1,709	-2,3033	-2,911	-2,84	-3,902	-2,886
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler		-0,68		-4,934	-6,487	-6,554		-4,312	-4,016	-4,666	-4,254	-4,0982	-2,526	-3,1822	-3,656	-4,979	-3,524	-3,515
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar												-2,514						-3,409
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-1,712	-5,178	-7,13	-2,878	-2,911	-4,586	-2,549	-1,293	-3,469	-3,602	-7,381	-3,4319	-4,833	-2,0334	-4,635	-4,037	-2,377	-2,228
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-0,619	-0,633	-0,797	-0,907	-1,386	-1,46	-0,824	-0,967	-0,816	-0,978	-1,138	-1,4176	-1,029	-1,4856	-1,336	-1,412	-1,853	-1,654
Makine ve ulaştırma araçları	-6,25	-5,021	-4,589	-3,75	-3,553	-2,588	-4,751	-3,67	-3,063	-3,748	-4,914	-4,7277	-6,504	-6,0008	-5,305	-5,897	-5,953	-5,229
Çeşitli mamül eşya		-3,84	-4,872	-8,369	-5,695	-5,23	-2,951	-4,229	-2,167	-4,103	-4,203	-4,0632	-6,773	-5,7186	-5,316	-5,526	-6,874	-6,929
SITC'de sınıflandırılmamış eşya													-5,35	-4,9278	-4,873		-0,201	-1,123

Tablo 15'te yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Kazakistan ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2004, 2005, 2006 ve 2009 yıllarında, "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün grubunda 1996 yılında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1995, 1996, 1997, 1998, 2001, 2002, 2003 ve 2004 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 16: Türkiye-Kırgızistan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,1127	0,0365	0,0078	0,0679	0,0609	0,146	0,9552	0,5132	0,9	0,997	0,9857	0,8021	0,7934	0,8656	0,7821	0,8309	0,9309	0,8591
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamulleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1346	0,0105	0	0	0	0,0051	0,0137
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,0053	0,0169	0,0874	0,0176	0,0264	0,103	0,0319	0,0312	0,0203	0,071	0,1851	0,0725	0,0836	0,0346	0,0523	0,1205	0,0113	0,0324
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0	0	0	0,2387	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0,0068	0,1122	0,964	0,757	0	0	0	0	0,4317	0	0	0	0	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,0552	0,0364	0,0243	0,0053	0	0,002	0	0,008	0,0106	0,021	0,0024	0,0069	0,0031	0,0015	0,0014	0,0043	0,0202	0,0047
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,1797	0,0191	0,1256	0,1568	0,194	0,059	0,1225	0,0956	0,0436	0,034	0,03	0,0316	0,0808	0,0292	0,0323	0,0967	0,4414	0,2065
Makine ve ulaştırma araçları	0,0091	0,0019	0,1014	0,0416	0,0365	0,075	0,1356	0,213	0,3674	0,027	0,0144	0,0121	0,0011	0,0149	0,0085	0,0063	0,0029	0,0004
Çeşitli mamül eşya	0	0,0463	0	0	0,0225	0,013	0,0745	0,0334	0,0329	0,171	0,0404	0,0082	0,0062	0,0028	0,0124	0,0122	0,0018	0,0007
SITC'de sınıflandırılmamış eşya			0	0		0	0	0	0	0	0,1219	0	0	0	0	0,0105	0,5942	0,2532

Tablo 16'da yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Kırgızistan ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar" ürün grubunda 1999 ve 2000 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 17: Türkiye-Kırgızistan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-2,818	-3,984	-5,348	-3,349	-3,461	-2,54	-0,0897	-1,0636	-0,2007	-0,005	-0,029	-0,401	-0,419	-0,271	-0,443	-0,341	-0,138	-0,284	
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamulleri												-2,629	-5,244					-5,96	-4,977
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-5,931	-4,763	-3,086	-4,724	-4,315	-2,918	-4,1219	-4,1457	-4,5802	-3,304	-2,283	-3,28	-3,132	-4,04	-3,617	-2,747	-5,173	-4,107	
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler					-1,999														
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar			-5,685	-2,823	-0,072	-0,496					-1,29								
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-3,562	-3,987	-4,398	-5,928		-6,866		-5,167	-5,2376	-4,528	-6,736	-5,666	-6,454	-7,168	-7,245	-6,145	-4,585	-6,06	
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-2,315	-4,644	-2,703	-2,464	-2,231	-3,5	-2,7293	-2,9918	-3,8048	-4,063	-4,185	-4,132	-3,168	-4,211	-4,111	-2,98	-1,262	-2,162	
Makine ve ulaştırma araçları	-5,386	-6,939	-2,93	-3,853	-3,985	-3,242	-2,6212	-2,1271	-1,4914	-4,289	-4,925	-5,104	-7,5	-4,889	-5,459	-5,754	-6,527	-8,541	
Çeşitli mamül eşya		-3,743			-4,475	-5,05	-3,2521	-4,0748	-4,0896	-2,372	-3,882	-5,495	-5,768	-6,558	-5,074	-5,097	-6,999	-7,949	
SITC'de sınıflandırılmamış eşya											-2,734					-5,241	-0,861	-1,932	

Tablo 17'de yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Kırgızistan ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 2001, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Hayvansal, bitkisel katı ve

sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 1999 ve 2000 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 18: Türkiye-Makedonya İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,7711	0,6976	0,012	0,0277	0,0724	0,0507	0,0557	0,2081	0,165	0,1338	0,1677	0,0683	0,05	0,097	0,0494	0,088	0,0626	0,0656
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0,0384	0,0468	0	0	7E-04	0	0,0079	0,2434	0,054	0	0,0328	0,1112	0,0341	0,0427	
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,174	0,1212	0,1227	0,1748	0,318	0,0819	0,5269	0,3216	0,274	0,2295	0,4183	0,6795	0,805	0,8813	0,7925	0,8384	0,6307	0,8056
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0,0024	0	0,0034	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0,0209	0	0	0	0	0	0	0,684	0	0	0	0	0,258	0,1103	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,1944	0,5247	0,8763	0,4513	0,3137	0,139	0,1077	0,054	0,009	0,0333	0,0169	0,0578	0,073	0,0933	0,0201	0,0633	0,1254	0,1157
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,9398	0,5718	0,323	0,2502	0,1513	0,1311	0,2132	0,317	0,516	0,794	0,756	0,8148	0,576	0,2472	0,4316	0,5428	0,7514	0,6858
Makine ve ulaştırma araçları	0,1306	0,3475	0,4802	0,2387	0,1238	0,1485	0,1502	0,2467	0,149	0,2068	0,1448	0,1564	0,223	0,1271	0,0841	0,0627	0,1972	0,8069
Çeşitli mamül eşya	0,0229	0,0193	0,1329	0,2551	0,0372	0,0202	0,0079	0,0173	0,048	0,0379	0,0597	0,0485	0,035	0,0458	0,0581	0,0785	0,0755	0,0526
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	0,6667	1	-	-	-	0	0,6155	0,1076	0,569	0,0282	0,1621	0	0,949	0	0	0,7736	0,8508	0,3142

Tablo 18’de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Makedonya ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1995 ve 1996 yıllarında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 2001, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 2003 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1996 ve 1997 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1995, 1996, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 2012 yılında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 1995, 1996, 2001, 2003, 2007, 2010 ve 2011 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 19: Türkiye-Makedonya İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-0,466	-0,624	-5,107	-4,265	-3,282	-3,649	-3,552	-2,153	-2,412	-2,635	-2,391	-3,342	-3,655	-2,977	-3,6754	-3,078	-3,4322	-3,3835
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-	-	-3,933	-3,732	-	-	-7,906	-	-5,527	-1,976	-3,575	-	-4,0929	-2,832	-4,0543	-3,8257
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-2,351	-2,741	-2,728	-2,346	-1,666	-3,154	-1,028	-1,652	-1,842	-2,043	-1,33	-0,664	-0,395	-0,238	-0,4211	-0,326	-0,7752	-0,3938
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-	-6,741	-	-	-6,373	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	-4,549	-	-	-	-	-	-	-0,655	-	-	-	-1,909	-2,841	-	-	-	-
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-2,229	-1,034	-0,249	-1,233	-1,682	-2,594	-2,866	-3,584	-5,346	-4,077	-4,764	-3,515	-3,267	-3,017	-4,5913	-3,421	-2,7047	-2,7899
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-0,121	-0,915	-1,647	-1,945	-2,503	-2,657	-2,126	-1,669	-1,056	-0,418	-0,498	-0,375	-0,905	-1,959	-1,2902	-0,987	-0,5078	-0,6503
Makine ve ulaştırma araçları	-2,661	-1,559	-1,152	-1,999	-2,718	-2,524	-2,511	-1,961	-2,517	-2,16	-2,35	-2,467	-2,074	-2,69	-3,1256	-3,43	-2,2128	-0,391
Çeşitli mamül eşya	-4,457	-4,632	-2,643	-1,923	-3,965	-4,584	-5,529	-4,741	-3,708	-3,948	-3,482	-3,694	-4,037	-3,754	-3,5085	-3,198	-3,2389	-3,6115
SITC’de sınıflandırılmamış eşya	-0,693	0	-	-	-	-	-0,811	-2,867	-0,921	-4,246	-2,428	-	-0,102	-	-	-0,461	-0,3007	-1,6798

Tablo 19’da yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Makedonya ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1995 ve 1996 yıllarında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 2003 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1997 yılında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1995, 1996, 2004, 2005, 2006, 2007, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 2012 yılında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 1995, 1996, 2001, 2003, 2007, 2010 ve 2011 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 20: Türkiye-Moldova İikili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,2069	0,4842	0,179	0,7853	0,7212	0,3606	0,2804	0,7038	0,6585	0,6535	0,5846	0,4267	0,5103	0,3978	0,8512	0,688	0,7404	0,5458
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0	0	0,0001	0	0	0	0	0	0,4594	0,5452	0,1262	0,037	0,0071	0
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,0136	0,0032	0,1072	0,0148	0,0081	0,1656	0,2594	0,3684	0,0865	0,1129	0,2136	0,0499	0,2825	0,3342	0,0521	0,018	0,0124	0,045
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0	0,0514	0,2828	0	0,0033	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0,0143	0	0,0492	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0016	0	0	0,023	0,0237	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,5054	0,1256	0,2616	0,0329	0,191	0,0018	0,0063	0,0257	0	0,001	0,2292	0,0156	0,0195	0,01	0,0087	0,011	0,0129	0,0007
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,9189	0,761	0,9217	0,3056	0,6513	0,1116	0,0229	0,0423	0,1686	0,5458	0,5132	0,3082	0,2418	0,3688	0,2388	0,241	0,1789	0,112
Makine ve ulaştırma araçları	0,4255	0,0571	0,1228	0,2661	0,1191	0,2555	0,0113	0,0564	0,015	0,0183	0,0061	0,0346	0,0183	0,0409	0,2361	0,26	0,5609	0,6463
Çeşitli mamül eşya	0	0,0326	0,1209	0,0904	0,0282	0,7358	0,0053	0,0381	0,0714	0,0755	0,4629	0,6571	0,5201	0,8516	0,9371	0,864	0,6853	0,5227
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0487	0	0,0806	0,737	0,9369	0,9248

Tablo 20'de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Moldova ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 1998, 1999, 2002, 2003, 2004, 2005, 2007, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri" ürün grubunda 2008 yılında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 1995 yılında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1995, 1996, 1997, 1999, 2004 ve 2005 yıllarında, "Makine ve ulaştırma araçları" ürün grubunda 2011 ve 2012 yıllarında, "Çeşitli mamül eşya" ürün grubunda 2000, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 2010, 2011 ve 2012 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 21: Türkiye-Moldova İikili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-2,159	-1,141	-2,32	-0,436	-0,573	-1,514	-1,8137	-0,611	-0,712	-0,723	-0,884	-1,305	-1,071	-1,393	-0,3	-0,646	-0,531	-0,9799
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0	0	-9,6964	0	0	0	0	0	-1,21	-0,982	-2,698	-3,977	-5,635	0
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-4,981	-6,439	-2,871	-4,902	-5,507	-2,405	-1,9037	-1,488	-3,096	-2,8166	-2,124	-3,665	-1,805	-1,606	-3,622	-4,691	-5,075	-3,7707
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0	-3,636	-1,804	0	-6,401	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-4,934	0	-3,681	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-7,101	0	0	-4,437	-4,423	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-1,084	-2,703	-1,894	-4,091	-2,248	-6,985	-5,7496	-4,342	0	-7,6148	-2,044	-4,844	-4,62	-5,291	-5,431	-5,164	-5,041	-7,932
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-0,163	-0,487	-0,157	-1,713	-0,728	-2,828	-4,457	-3,835	-2,385	-0,9799	-1,064	-1,703	-1,984	-1,487	-1,998	-1,986	-2,32	-2,8252
Makine ve ulaştırma araçları	-1,308	-3,528	-2,727	-1,874	-2,76	-1,921	-5,1707	-3,54	-4,885	-4,6872	-5,795	-4,039	-4,683	-3,868	-2,011	-1,902	-0,942	-0,7394
Çeşitli mamül eşya	0	-4,101	-2,743	-3,05	-4,248	-0,541	-5,9382	-3,942	-3,296	-3,2376	-1,2	-0,715	-1,046	-0,299	-0,126	-0,273	-0,651	-1,039
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-3,691	0	-3,17	-0,539	-0,126	-0,1506

Tablo 21'de yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Moldova ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 1998, 1999, 2002, 2003, 2004, 2005, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri" ürün grubunda 2008 yılında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1995, 1996, 1997, 1999 ve 2004 yıllarında, "Makine ve ulaştırma araçları" ürün grubunda 2011 ve 2012 yıllarında, "Çeşitli mamül eşya" ürün grubunda 2000, 2006, 2008, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 2010, 2011 ve 2012 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 22: Türkiye-Rusya İkilili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,081	0,083	0,0177	0,1935	0,2643	0,249	0,1543	0,4707	0,6184	0,4322	0,2044	0,1714	0,648	0,8955	0,8888	0,6773	0,8214	0,8958
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0,0107	0	0	0	0,0002	0,1524	0,2433	0,187	0,2696	0,2629	0,28	0,5942	0,6463	0,3338	0,2538	0,1702
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,094	0,136	0,1072	0,0816	0,1285	0,1207	0,2034	0,1297	0,1368	0,0788	0,0632	0,0879	0,151	0,2651	0,2054	0,2343	0,2025	0,1914
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damutlmasından elde edilen ürünler	0,0013	0,001	0,0016	0,0059	0,0039	0,0008	0,006	0,0053	0,0004	0,0004	0,0004	0,0009	0,014	0,021	0,0198	0,0272	0,0909	0,072
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0,0799	0,778	0,2657	0,1224	0,3371	0,504	0,8957	0,5815	0,1509	0,1162	0,0367	0,0088	0,127	0,0312	0,0202	0,0288	0,016	0,0022
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,5574	0,903	0,7722	0,9952	0,6015	0,564	0,9835	0,9415	0,9211	0,7097	0,686	0,7435	0,797	0,7299	0,5852	0,7974	0,7049	0,7744
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,4389	0,641	0,6041	0,4744	0,2875	0,2027	0,7016	0,7885	0,5191	0,4329	0,4984	0,4646	0,542	0,5138	0,5449	0,549	0,5856	0,7583
Makine ve ulaştırma araçları	0,9353	0,254	0,2864	0,5516	0,8285	0,8085	0,2945	0,1001	0,1235	0,1893	0,1925	0,0641	0,062	0,0275	0,0583	0,1098	0,057	0,0542
Çeşitli mamül eşya	0,0484	0,004	0,0518	0,0427	0,0409	0,0473	0,0257	0,0118	0,0208	0,0087	0,0268	0,0277	0,012	0,0101	0,0546	0,0121	0,0162	0,0113
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	0	0	-	-	0,0001	0,0004	0,0017	0,0079	0,0106	0,0079	0,0059	0,005	0,0049	0,0084	0,0074	0,0071	0,006

Tablo 22'de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Rusya ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 2003, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri" ürün grubunda 2008 ve 2009 yıllarında, "Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar" ürün grubunda 1996, 2000, 2001 ve 2002 yıllarında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 1995-2012 döneminin tamamında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1996, 1997, 2001, 2002, 2003, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ve "Makine ve ulaştırma araçları" ürün grubunda 1995, 1998, 1999 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 23: Türkiye-Rusya İkilili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-3,166	-3,136	-4,716	-2,234	-1,882	-1,95	-2,482	-1,1783	-0,8038	-1,2887	-2,173	-2,367	-0,736	-0,21	-0,223	-0,669	-0,361	-0,209
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-5,226	-	-	-	-9,037	-2,4955	-1,9769	-2,2714	-1,859	-1,888	-1,814	-0,861	-0,739	-1,608	-1,929	-2,375
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-3,01	-2,615	-2,871	-3,157	-2,678	-2,745	-2,178	-2,6687	-2,6117	-3,1944	-3,422	-3,08	-2,504	-1,879	-2,167	-2,02	-2,183	-2,246
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damutlmasından elde edilen ürünler	-7,372	-7,447	-7,149	-5,824	-6,239	-7,843	-5,802	-5,9359	-8,5771	-8,4989	-8,515	-7,698	-4,989	-4,546	-4,604	-4,285	-3,045	-3,288
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-3,18	-0,452	-1,876	-2,73	-1,596	-1,088	-0,209	-0,8918	-2,5057	-2,7857	-3,98	-5,419	-2,691	-4,146	-4,587	-4,227	-4,823	-6,801
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-0,951	-0,195	-0,464	-0,01	-0,844	-0,935	-0,033	-0,1171	-0,1581	-0,5978	-0,65	-0,525	-0,412	-0,554	-0,883	-0,411	-0,608	-0,459
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-1,269	-0,751	-0,838	-1,168	-1,785	-2,182	-0,616	-0,4295	-1,0482	-1,2864	-1,103	-1,195	-0,991	-1,062	-0,982	-0,972	-0,882	-0,493
Makine ve ulaştırma araçları	-0,13	-1,929	-1,789	-0,965	-0,346	-0,388	-1,756	-2,9432	-2,7207	-2,2582	-2,239	-3,408	-3,436	-4,272	-3,506	-2,846	-3,529	-3,581
Çeşitli mamül eşya	-3,696	-6,252	-3,627	-3,826	-3,868	-3,72	-4,341	-5,1244	-4,5571	-5,4364	-4,301	-4,265	-5,093	-5,282	-3,573	-5,104	-4,809	-5,169
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	-	-	-9,505	-8,549	-7,0804	-5,5289	-5,232	-5,529	-5,831	-5,944	-6,007	-5,469	-5,6	-5,635	-5,8

Tablo 23'te yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Rusya ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 2003, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri" ürün grubunda 2008 ve 2009 yıllarında, "Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar" ürün grubunda 1996, 2001 ve 2002 yıllarında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 1995-2012 döneminin tamamında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1996, 1997, 2001, 2002, 2007, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ve "Makine ve ulaştırma araçları" ürün grubunda 1995, 1998, 1999 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 24: Türkiye-Tacikistan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0	0	0	0	0,0255	0,0637	0,026	0,036	0	0,0421	0,0163	0,0333	0	0,0047	0,0022	0,0033	0,0006	0,0002
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0,0622	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0	0	0,081	0,0038	0,0242	0,0037	0,3651	0,408	0,81	0,0334	0,2873	0,0571	0,0537	0,1073	0,0979	0,0034	0,0424	0,0292
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	-	0	0	-	0	0	0	0	0,0116	0	0	0	0	0	0	0	0
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,1623	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0	0,6088	0,324	0,7661	0,8629	0,0869	0,0008	0	0,006	0,0062	0,0042	0,0002	0,0027	0,0006	0	0	0	0
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,128	0,9342	0,916	0,2257	0,8916	0,2914	0,3173	0,15	0,302	0,4477	0,5746	0,3612	0,5095	0,6062	0,6171	0,3397	0,3157	0,4048
Makine ve ulaştırma araçları	0	0	0,019	0,1334	0,0793	0,0012	0,0021	0,018	7E-04	0,0046	0,0057	0,0121	0,0074	0,0087	0,0067	0,0046	8E-05	0,0013
Çeşitli mamül eşya	0	0,0114	0	0,0326	0	0,0031	0,0239	0	0	0	0,0003	0,003	0,0076	0,002	0	3E-05	0,0001	0,0001
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0,9075	0,0113

Tablo 24'te yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Tacikistan ikili ticaretinde "Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde" ürün grubunda 2003 yılında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 1996, 1998 ve 1999 yıllarında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1996, 1997, 1999, 2005, 2007, 2008 ve 2009 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 25: Türkiye-Tacikistan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-	-	-	-	-4,348	-3,414	-4,329	-3,999	-	-3,8396	-4,803	-4,079	-	-6,046	-6,825	-6,394	-8,131	-9,015
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-	-3,438	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-	-	-3,161	-6,264	-4,403	-6,303	-1,4991	-1,361	-0,384	-4,076	-1,785	-3,528	-3,59	-2,87	-2,967	-6,38	-3,833	-4,211
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5,144	-	-	-	-	-	-	-
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,426	-	-	-
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-	-0,826	-1,643	-0,477	-0,276	-3,092	-7,7726	-	-5,759	-5,774	-6,156	-9,11	-6,612	-8,063	-	-	-	-
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-2,683	-0,132	-0,168	-2,062	-0,218	-1,769	-1,6681	-2,512	-1,728	-1,2434	-0,908	-1,512	-1,073	-0,833	-0,807	-1,587	-1,674	-1,371
Makine ve ulaştırma araçları	-	-	-4,624	-2,639	-3,187	-7,453	-6,8724	-4,677	-7,892	-6,0701	-5,85	-5,099	-5,592	-5,429	-5,691	-6,067	-10,07	-7,337
Çeşitli mamül eşya	-	-5,16	-	-4,1	-	-6,462	-4,4136	-	-	-	-8,912	-6,51	-5,573	-6,921	-	-11,14	-9,531	-9,581
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0,186	-5,172

Tablo 25'te yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Tacikistan ikili ticaretinde "Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde" ürün grubunda 2003 yılında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 1996, 1998 ve 1999 yıllarında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1996, 1997, 1999, 2005, 2008 ve 2009 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 26: Türkiye-Türkmenistan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,0052	0,0007	0	0,0224	0,0055	0,053	0,0774	0,0025	0	0	0	0	5E-05	0	0,0013	0,002	0,0001	0,0077
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0	0,0105	0	0	0	0	0,0003	0	0	0	0	0	0	0,0041
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,0082	0,025	0,0385	0,1141	0,1767	0,0879	0,1178	0,1378	0,2255	0,1919	0,3597	0,2196	0,146	0,3955	0,447	0,261	0,5471	0,3496
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0	0	0	0,1109	0,6621	0,1631	0,4356	0,1925	0,1331	0,1011	0,1156	0,029	0,0546	0,1128	0,395	0,2453	0,7712
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,0027	0,0187	0,0012	0,0049	0,0094	0,0055	0,0026	0,7427	0,863	0,9306	0,836	0,255	0,741	0,6206	0,4454	0,157	0,0848	0,2134
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,3159	0,5196	0,5297	0,7162	0,9906	0,8612	0,7395	0,9849	0,9799	0,9535	0,8523	0,9381	0,876	0,4386	0,3568	0,507	0,4594	0,4386
Makine ve ulaştırma araçları	0,0061	0,0358	0,18	0,09	0,0317	0,0162	0,0956	0,0147	0,0097	0,011	0,011	0,0024	0,002	0,0064	0,0335	0,008	0,0013	0,0036
Çeşitli mamül eşya	0	0,0081	0,0361	0,0234	0,0025	0,0482	0,0061	0,0676	0,0821	0,0289	0,1029	0,0755	0,085	0,0198	0,0145	0,032	0,0329	0,0093
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	0,5	0,4	0,8571	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,034	0	0	0	0	0

Tablo 26'da yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Türkmenistan ikili ticaretinde "Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde" ürün grubunda 2011 yılında, "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün grubunda 2000 ve 2012 yıllarında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 2002, 2003, 2004, 2005, 2007 ve 2008 yıllarında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 ve 2010 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 1995 ve 1997 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 27: Türkiye-Türkmenistan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-5,9565	-7,994		-4,479	-5,8857	-3,603	-3,212	-6,679					-10,59		-7,348	-6,837	-9,534	-5,555
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri						-5,244					-8,659							-6,196
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-5,4907	-4,371	-3,9309	-2,805	-2,3339	-3,08	-2,771	-2,604	-2,063	-2,243	-1,517	-2,093	-2,545	-1,401	-1,245	-1,895	-0,977	-1,552
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler					-2,8352	-0,703	-2,421	-1,278	-2,24	-2,641	-2,933	-2,791	-4,213	-3,572	-2,817	-1,402	-1,967	-0,466
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar																		
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-6,6128	-4,66	-7,4162	-6,019	-5,3595	-5,901	-6,645	-0,527	-0,276	-0,139	-0,331	-1,923	-0,53	-0,799	-1,25	-2,463	-3,117	-2,125
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-1,6736	-1,047	-1,0209	-0,584	-0,0187	-0,279	-0,533	-0,03	-0,04	-0,093	-0,298	-0,124	-0,25	-1,27	-1,527	-1,081	-1,21	-1,27
Makine ve ulaştırma araçları	-5,786	-4,006	-2,3138	-3,055	-4,1282	-4,808	-2,992	-4,903	-5,319	-5,2	-5,198	-6,739	-7,126	-5,739	-4,073	-5,49	-7,344	-6,311
Çeşitli mamül eşya		-5,508	-3,9964	-4,434	-6,6909	-3,7	-5,79	-3,353	-3,151	-4,223	-2,914	-3,238	-3,116	-4,606	-4,918	-4,131	-4,092	-5,361
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-1,0986	-1,386	-0,2877										-4,067					

Tablo 27'de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Türkmenistan ikili ticaretinde "Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde" ürün grubunda 2011 yılında, "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün grubunda 2000 ve 2012 yıllarında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 2002, 2003, 2004, 2005, 2007 ve 2008 yıllarında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 ve 2007 yıllarında ve "SITC'de sınıflandırılmamış eşya" ürün grubunda 1997 yılında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 28: Türkiye-Ukrayna İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,7561	0,7063	0,091	0,5123	0,9439	0,624	0,2117	0,4838	0,6409	0,886	0,7476	0,6967	0,852	0,8778	0,9431	0,8824	0,7811	0,9885
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0,0001	0,0038	0	0,0008	0	0	0	0,0233	0,012	0,0277	0,0102	0	0,0046	0,0007	0,2339	0,3589	0,5789	
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	0,4889	0,1341	0,1099	0,0414	0,0741	0,1172	0,1419	0,1857	0,2401	0,138	0,2331	0,2253	0,172	0,1945	0,1211	0,1297	0,1339	0,1638
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0,3124	0,0185	0,0062	0,0787	0,0161	0,0078	0,0357	0,0178	0,0212	0,028	0,0436	0,3406	0,34	0,5398	0,384	0,2729	0,4126	0,2539
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0,0421	0,0722	0,1864	0,0847	0,0206	0,0031	0,0011	0,0012	0,0065	0,004	0,0034	0,0044	0,011	0,0069	0,0084	0,0094	0,0031	0,005
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,2296	0,5324	0,7267	0,5742	0,6561	0,5145	0,6377	0,6035	0,5669	0,469	0,5219	0,6635	0,589	0,4635	0,6812	0,6196	0,5682	0,6042
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,069	0,1851	0,2587	0,2143	0,2748	0,2348	0,3919	0,2929	0,3509	0,244	0,2903	0,2723	0,27	0,2732	0,2948	0,3232	0,4109	0,4054
Makine ve ulaştırma araçları	0,7606	0,9633	0,4224	0,6133	0,3753	0,6014	0,2413	0,2546	0,2002	0,202	0,145	0,2084	0,093	0,0296	0,1432	0,155	0,1565	0,1433
Çeşitli mamül eşya	0,0312	0,3813	0,0267	0,1823	0,0452	0,2104	0,0221	0,0127	0,0494	0,032	0,0405	0,0455	0,044	0,0309	0,0416	0,0426	0,0446	0,0207
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	0		0			0	0,0258	0,2063	0,0013	0,041	0,0071	0,075	0,245	0	0	0,0062	0,147	0,2946

Tablo 28'de yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Ukrayna ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 1995, 1996, 1998, 1999, 2000, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri" ürün grubunda 2012 yılında, "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün grubunda 2008 yılında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 1996, 1997, 1998,

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2005, 2006, 2007, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ve “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1995, 1996, 1998 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 29: Türkiye-Ukrayna İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-0,498	-0,605	-3,044	-1,066	-0,112	-0,791	-2,134	-1,142	-0,752	-0,23	-0,516	-0,6262	-0,299	-0,246	-0,114	-0,2363	-0,445	-0,023
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-9,54	-6,264		-7,7714					-4,442	-5,08	-4,265	-5,2733		-6,07	-7,919	-2,0219	-1,52	-0,898
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham madde	-1,129	-2,633	-2,845	-3,856	-3,258	-2,777	-2,572	-2,279	-1,992	-2,6	-2,025	-2,0639	-2,365	-2,228	-2,742	-2,6686	-2,635	-2,417
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-1,687	-4,672	-5,774	-3,1952	-4,813	-5,538	-4,009	-4,714	-4,534	-4,271	-3,803	-1,5835	-1,587	-0,995	-1,437	-1,8451	-1,347	-1,928
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-3,839	-3,284	-2,275	-3,1186	-4,564	-6,457	-7,503	-7,439	-5,725	-6,172	-6,362	-6,1178	-5,197	-5,668	-5,468	-5,3573	-6,474	-5,993
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-2,043	-1,014	-0,561	-0,9096	-0,717	-1,06	-0,759	-0,839	-0,927	-1,183	-1,041	-0,7002	-0,873	-1,198	-0,661	-0,8011	-0,924	-0,837
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-3,331	-2,283	-1,907	-2,1201	-1,837	-2,017	-1,412	-1,763	-1,548	-1,976	-1,773	-1,8474	-1,859	-1,844	-1,755	-1,6464	-1,353	-1,369
Makine ve ulaştırma araçları	-0,488	-0,073	-1,318	-0,8158	-1,466	-0,844	-1,986	-1,925	-2,196	-2,188	-2,549	-2,1513	-3,016	-4,199	-2,562	-2,4772	-2,467	-2,562
Çeşitli mamül eşya	-4,146	-1,446	-4,301	-2,2997	-3,767	-2,141	-4,495	-5,054	-3,676	-4,131	-3,88	-3,7602	-3,798	-4,154	-3,852	-3,8278	-3,781	-4,56
SITC'de sınıflandırılmamış eşya							-4,336	-2,162	-7,373	-3,861	-5,633	-3,2457	-1,967			-5,7701	-2,534	-1,756

Tablo 29'da yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Ukrayna ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1995, 1996, 1999, 2000, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda 2012 yılında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2008 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1997, 1998, 1999, 2001, 2002, 2003, 2006, 2007, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ve “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1995, 1996, 1998 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 30: Türkiye-Özbekistan İkili Ticaretine Ait Grubel-Lloyd Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	0,001	0,0006	0,007	0,0058	0,0633	0,2481	0,3715	0,7765	0,6335	0,6273	0,7996	0,8927	0,6606	0,9134	0,99	0,8841	0,7325	0,8889
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0594	0,256	0	0	0	0	0,0023	0
Akaryakıt hariç yenilmeyen ham madde	0,0055	0,0598	0,0124	0,0212	0,0118	0,0143	0,0262	0,0337	0,1479	0,0532	0,0592	0,0412	0,0432	0,0975	0,1523	0,0815	0,1592	0,2396
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	0	0	0	0	0	0,3348	0,8968	0,0581	0,4035	0,6203	0	0,8052	0,154	0,1142	0,0972	0,0843	0,1141	0,3203
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	0	0	0,0075	0,016	0	0	0	0	0	0	0,1056	0	0	0	0	0	0	0
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	0,1029	0	0,0089	0,0427	0,0978	0,0458	0,0111	0	0,0849	0,6915	0,6494	0,2997	0,141	0,2726	0,2027	0,1639	0,2379	0,2455
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	0,9634	0,6003	0,502	0,5899	0,5196	0,8804	0,6001	0,9084	0,7792	0,5794	0,431	0,2941	0,2656	0,3311	0,3537	0,1914	0,2225	0,2784
Makine ve ulaştırma araçları	0,0626	0,0094	0,0081	0,0227	0,0499	0,107	0,0348	0,0619	0,061	0,0468	0,0948	0,1233	0,0964	0,0054	0,0072	0,0306	0,0044	0,0143
Çeşitli mamül eşya	0	7E-05	0,0016	0,0054	0,0019	2E-05	0,0012	0,0005	0,011	0,0485	0,1321	0,7564	0,6087	0,312	0,2057	0,1086	0,0146	0,0022
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	0	0,3333	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0,0176	0	0	0,0147	0,0086	0

Tablo 30'da yer alan Grubel-Lloyd Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Özbekistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2001, 2004 ve 2006 yıllarında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 2004 ve 2005 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003 ve 2004 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 2006 ve 2007 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

Tablo 31: Türkiye-Özbekistan İkili Ticaretine Ait Loertscher-Wolter Endeks Değerleri

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri	-7,594	-8,114	-5,649	-5,8373	-3,421	-1,955	-1,478	-0,455	-0,723	-0,783	-0,406	-0,215	-0,707	-0,174	-0,02	-0,233	-0,548	-0,223
Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-3,487	-1,919	-	-	-	-	-	-6,749
Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde	-5,898	-3,48	-5,081	-4,5339	-5,13	-4,937	-4,321	-4,065	-2,528	-3,599	-3,489	-3,861	-3,813	-2,972	-2,496	-3,139	-2,448	-1,994
Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler	-	-	-	-	-	-1,604	-0,207	-3,509	-1,375	-0,799	-	-0,395	-2,484	-2,804	-2,974	-3,123	-2,805	-1,657
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar	-	-	-5,576	-4,82	-	-	-	-	-	-	-2,887	-	-	-	-	-	-	-
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri	-2,914	-	-5,408	-3,8256	-2,968	-3,754	-5,19	-	-3,117	-0,638	-0,732	-1,736	-2,579	-1,846	-2,182	-2,416	-2,003	-1,967
Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar	-0,073	-0,846	-1,093	-0,8714	-1,047	-0,24	-0,847	-0,184	-0,449	-0,897	-1,292	-1,758	-1,876	-1,618	-1,538	-2,246	-2,078	-1,822
Makine ve ulaştırma araçları	-3,433	-5,354	-5,502	-4,468	-3,665	-2,873	-4,034	-3,445	-3,459	-3,732	-3,001	-2,723	-2,983	-5,906	-5,627	-4,163	-6,106	-4,932
Çeşitli mamül eşya	-	-10,26	-7,143	-5,9163	-6,974	-11,41	-7,392	-8,344	-5,2	-3,694	-2,649	-0,497	-0,827	-1,688	-2,166	-2,857	-4,913	-6,804
SITC'de sınıflandırılmamış eşya	-	-1,609	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-4,727	-	-	-4,905	-5,449	-

Tablo 31'de yer alan Loertscher-Wolter Endeks değerlerinden görüldüğü üzere Türkiye-Özbekistan ikili ticaretinde "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ürün grubunda 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün grubunda 2001, 2004 ve 2006 yıllarında, "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri" ürün grubunda 2004 ve 2005 yıllarında, "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 1995, 1996, 1998, 2000, 2001, 2002, 2003 ve 2004 yıllarında ve "Çeşitli mamül eşya" ürün grubunda 2006 ve 2007 yıllarında endüstri-içi ticaret söz konusudur.

5. SONUÇ

Dış ticaret stratejisinde odak noktası olarak komşu ve bölge ülkelerini alan Türkiye; Orta Doğu, Güney-Doğu Avrupa, Karadeniz, Kafkasya ve Orta Asya ülkeleri ile olan dış ticaret ilişkilerini geliştirmenin yollarını aradığından Türkiye'nin söz konusu ülkeler ile dış ticaretinde endüstri-içi ticaretin analizi önemli yer tutmaktadır. Buradan hareketle, bu çalışmada Türkiye'nin seçilmiş Geçiş Ekonomileri ile 1995-2012 dönemindeki endüstri-içi ticareti Grubel-Lloyd ve Loertscher-Wolter Endeksleri yardımıyla analiz edilmiştir.

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, analize konu olan dönemde Türkiye'nin seçilmiş Geçiş Ekonomileri ile ikili ticaretinde genel itibarıyla "Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri", "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar", "Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri" ve "Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler" ürün gruplarında endüstri-içi ticarete daha sık rastlanmaktadır. Diğer taraftan, "Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri", "Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar" ve "Çeşitli mamül eşya" ürün gruplarında endüstri-içi ticarete daha ender rastlanmaktadır. Hesaplanan Loertscher-Wolter Endeksinin aldığı değerler, Grubel-Lloyd Endeksinin aldığı değerler ile paralel bir seyir izlemektedir. Elde edilen Grubel-Lloyd ve Loertscher-Wolter Endeks değerleri, yüksek düzeyde endüstri- içi ticareti işaret etme koşulları (Grubel-Lloyd Endeksi için $IIT_j \geq 0,75$ olması ve Loertscher-Wolter Endeksi için $-0,5 \leq IIT_{ijk} \leq 0$ olması) ile birlikte ele alındığında aşağıdaki sonuçlara ulaşmak mümkün olmaktadır:

- Türkiye-Arnavutluk ikili ticaretinde "Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde" ürün grubunda 1996, 1999 ve 2009 yıllarında, "Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar" ürün grubunda 1996 yılında ve "Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar" ürün grubunda 2010, 2011 ve 2012 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Azerbaycan ikili ticaretinde "Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde" ürün grubunda 2007, 2009 ve 2012 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.

- Türkiye-Beyaz Rusya ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1995 yılında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda 2006, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 2001 yılında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2006 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1998, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2006, 2007, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 2001, 2002, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 ve 2012 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1996 ve 2000 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 1997, 1999 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Bosna Hersek ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2010 yılında, “Sular, alkollü içkiler, tütün ve mamülleri” ürün grubunda 2009 yılında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2009 yılında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1999 yılında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2001 yılında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Hırvatistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1998, 2000 ve 2001 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2003 ve 2009 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 1998 yılında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 2000, 2005 ve 2012 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 2001 yılında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Gürcistan ikili ticaretinde “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 1996, 2008, 2009, 2011 ve 2012 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 2011 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1995 ve 1996 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1997, 1999 ve 2004 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 1995 yılında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Kazakistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2001, 2005 ve 2006 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Kırgızistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2001, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ve “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 1999 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Makedonya ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1995 yılında, “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 2007, 2008, 2009, 2010 ve 2012 yıllarında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1997 yılında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1995, 2004, 2005, 2006 ve 2011 yıllarında, “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 2012 yılında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 1996, 2007, 2010 ve 2011 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.

- Türkiye-Moldova ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1998 ve 2009 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1995, 1996 ve 1997 yıllarında, “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 2008, 2009 ve 2010 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2011 ve 2012 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Rusya ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2008, 2009, 2011 ve 2012 yıllarında, “Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, mumlar” ürün grubunda 1996 ve 2001 yıllarında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1996, 1997, 1998, 2001, 2002, 2003, 2007, 2010 ve 2012 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 2002 ve 2012 yıllarında ve “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1995, 1999 ve 2000 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Tacikistan ikili ticaretinde “Akaryakıt hariç yenilmeyen hammadde” ürün grubunda 2003 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 1998 ve 1999 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1996, 1997 ve 1999 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 2011 yılında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Türkmenistan ikili ticaretinde “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2012 yılında, “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda 2003, 2004 ve 2005 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1999, 2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006 ve 2007 yıllarında ve “SITC’de sınıflandırılmamış eşya” ürün grubunda 1997 yılında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Ukrayna ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 1995, 1999, 2004, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında ve “Makine ve ulaştırma araçları” ürün grubunda 1995 ve 1996 yıllarında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.
- Türkiye-Özbekistan ikili ticaretinde “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda 2002, 2005, 2006, 2008, 2009, 2010 ve 2012 yıllarında, “Mineral yakıtlar, yağlar vb. damıtılmasından elde edilen ürünler” ürün grubunda 2001 ve 2006 yıllarında, “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün grubunda 1995, 2000, 2002 ve 2003 yıllarında ve “Çeşitli mamül eşya” ürün grubunda 2006 yılında endüstri-içi ticaret yüksek düzeydedir.

Sonuç olarak, analize konu olan 1995-2012 döneminin yarısında veya daha fazlasında Türkiye’nin Beyaz Rusya ile ikili ticaretinde “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ve “Başlıca sınıflara ayrılan işlenmiş mallar” ürün gruplarında; Rusya ile ikili ticaretinde “Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ve buna bağlı sanayi ürünleri” ürün grubunda; Kırgızistan ve Ukrayna ile olan ikili ticarete ise “Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri” ürün grubunda yüksek düzeyde endüstri-içi ticarete rastlanmaktadır. Endüstri-içi ticaretin, ülkelere daha düşük maliyetli ve etkin düzeyde üretim yapma ve daha geniş piyasalara ulaşma imkanı tanınması, tüketicilere ise daha fazla ve daha çeşitli mallara ulaşma imkanı tanınması nedeniyle Türkiye’nin Beyaz Rusya, Rusya, Kırgızistan ve Ukrayna ile söz konusu ürün gruplarında var olan yüksek düzeydeki endüstri-içi ticareti

sürdürülebilir kılması ve diğer ülkeler ve ürün grupları açısından ise daha yüksek düzeyde endüstri-içi ticarete ulaşması açısından devlet ve özel sektör işbirliğini artıracak politikaların uygulanması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Algieri, B. (2004). Trade specialisation patterns: The case of Russia. *BOFIT Discussion Papers*, No.19.
- Aquino, A. (1978). Intra-industry trade and inter-industry specialization as concurrent sources of International Trade in manufactures. *Weltwirtschaftliches Archiv*, 114(2), 275-296.
- Aydın, A. (2008). Endüstri içi ticaret ve Türkiye: Ülkeye özgü belirleyicilerin tespitine yönelik bir araştırma. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F Dergisi*, 25(2), 881-921.
- Aydın, A. (2010). Türkiye'nin ticari hizmetler endüstri içi ticareti. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 2(2), 1-10.
- Aynagöz Çakmak, Ö. (2006). Türkiye ile Almanya, İtalya, Fransa ve İngiltere arasında imalat endüstrisinde endüstri-içi ticaretin yapısı: 1991-2004. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt:3, Yıl:2, Sayı:1, 30-47.
- Balassa, B. (1966). Tariff reductions and trade in manufactures among the industrial countries. *The American Economic Review*, 56(3), 466-473.
- Başkol, M. O. (2010). Türkiye ile Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasındaki endüstri-içi ticaretin analizi. 2010 Uluslararası Avrasya Ekonomileri Konferansı'nda sunulan bildiri; İndirilme tarihi: 12 Mayıs 2014, URL: <http://www.eecon.info/papers/212.pdf>
- Brkic, S. (2013). Analysis of intra-industry trade between Bosnia and Herzegovina and the Western Balkans. *Economic Review-Journal of Economics and Business*, May 2013, 11(1), 27-43.
- Buturac, G., Lovrinevic, Z., & Mikulic, D. (2010). Macroeconomic performance, trade and competitiveness of South-East European countries. *The Western Balkans Policy Review*, January/June 2010, 1(1), 65-86.
- Doğaner Gönel, F. (2001). How important is intra-industry trade between Turkey and its trading partners? A comparison between the Euroepan Union and Central Asia Turkic Republics. *Russian and East European Finance and Trade*, 37(4), 61-76.
- Falvey, R. E. (1981). Commercial policy and intra-industry trade. *Journal of International Economics*, November 1981, 11(4), 495-511.
- Freinkman, L., Polyakov, E., & Revenco, C. (2004). Trade performance and regional integration of the CIS countries. *World Bank Working Paper*, No.38.
- Garanina, O. (2009). What beyond oil and gas? Russian trade specialisation in manufactures. *Post-Communist Economies*, 21(1), 1-29.
- Glejser, H., Goossens, K., & Vanden Eede, M. (1979). Interindustry and intra-industry specialization do occur in World trade. *Economic Letters*, 3(3), 261-265.

- Grubel, H. G., & Lloyd, P. J. (1971). The empirical measurement of intra-industry trade. *Economic Record*, December 1971, 47(4), 494-517.
- Grubel, H. G., & Lloyd, P. J. (1975). *Intra-industry trade: The theory and measurement of International Trade in differentiated products*. New York: USA: John Wiley & Sons.
- Havrylyshyn, O., & Kunzel, P. (1997). Intra-industry trade of Arab countries: An indicator of potential competitiveness. *IMF Working Paper*, April 1997, No.47.
- Ishchukova, N., & Smutka, L. (2014). Russia's intra-industry trade in agricultural products: The extent and major trends. *Journal of Central European Green Innovation*, 2(1), 75-89.
- Kalaycı, C. (2013). Rusya Federasyonu ile ticarete Türkiye'nin açmazları. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Nisan 2013, 8(1), 37-57.
- Karaalp, H. S. (2011). Competitiveness of Turkey in Eurasia: A comparison with CIS countries. *China-USA Business Review*, 10(9), 727-744.
- Kaya, A. A. & Gacener Atış, A. (2007). Türkiye Kimya Sanayi endüstri içi ticaretinin statik ve dinamik analizi: Avrupa Birliği üye ve aday ülkeleri, Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Çin. *Ege Akademik Bakış*, 7(1), 251-291.
- Kibritçiöğlü, A. (1996). Uluslararası Rekabet Gücü'ne kavramsal bir yaklaşım. *Milli Produktivite Merkezi Verimlilik Dergisi*, 1996/3, 109-122.
- Krugman, P. R. (1981). Intraindustry specialization and the gains from trade. *The Journal of Political Economy*, October 1981, 89(5), 959-973.
- Krugman, P. R., & Obstfeld, M. (2009). *International economics: Theory and Policy* (8th ed.). Boston, USA: Addison Wesley.
- Lancaster, K. (1980). Intra-industry trade under perfect monopolistic competition. *Journal of International Economics*, May 1980, 10(2), 151-175.
- Lindert, P. H., & Pugel, T. A. (1996). *International Economics*. Chicago, USA: Times Mirror Higher Education Group.
- Loertscher, R., & Wolter, F. (1980). Determinants of intra-industry trade: Among countries and across industries. *Weltwirtschaftliches Archiv*, 116(2), 280-293.
- Luka, O., & Levkovich, I. (2004). Intra-industry trade in agricultural and food products: The case of Ukraine. *Institute of Agricultural Development in Central and Eastern Europe Discussion Paper*, No: 78.
- Mercan, M. & Yergin, H. (2012). Analysis of intra-industry trade between Turkey-Bosnia and Herzegovina and alternative index. *International Journal of Business and Social Science*, January 2012, 3(1), 240-253.
- Teka, S. J. (2010). An account of intra-industry trade, 1993-2009: Patterns and determinants in Albanian case. *Journal of US-China Public Administration*, December 2010, 7(12), 31-41.
- UNCTAD verileri. *Trade Structure by parter, product or service-category*. İndirilme tarihi: 11 Mayıs 2014, URL: <http://unctadstat.unctad.org/ReportFolders/reportFolders.aspx>